REDAKCJA
i ADMINISTRACJA:
Kraków, Rynek Główny 34
Telefony redakcji: 556-33; 585-10; — Telefon administracji 585-10; — wewn. 23
Sekretariat redakcji - czynny w godzinach 16—17, 16—18
Administracja czynna w godz od 8—15, w soboty od 8—13

Dziś 8 stron
Cena 3 zł

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

Rok 56
Kraków. 12 października 1947 r.
Nr. 280

LENINO
W 4 rocznicę bitwy

Bitwa o Lenino.. w której po raz pierwszy w nazwach dziejach żołnierz polski walczył przy boku żołnierza rosyjskiego, przerasta zasadniczo swym znaczeniem politycznym osiągnięcia militarne. Wyniki jej okazały się bardzo brzemienne w skutki tak w dziedzinie naszej polityki zagranicznej, jak i wewnętrznej.

Lenino stało się kolebką nowej ery stosunków Polski z jej sąsiadem wschodnim. Łączonym tego następstwem było stałe pogłębianie się sojuszu pomiędzy Polską a Związkiem Radzieckim. Leninowym następstwem było stałe poszerzanie udziału wojsk polskich w walkach na froncie wschodnim, które w konsekwencji doprowadziły do wyzwolenia Polski i tym samym ukształtowały zwycięstwo programu obozu ludowego sformułowanego w Manifeście Lipcowym PKWN.

Skuteczni są wrogowie, którzy [illegible] spotykali się ze sobą na polach bitwy tylko jako wrogowie. Tym razem zawarte zostało braterstwo broni, uświęcone wspólnie przelaną krwią w walce przeciwko największemu barbarzyńcy wszystkich czasów, Hitlerowi.

Efekty bitwy pod Leninu zaciążyły jednak nie tylko na zasadniczej przemianie stosunków polsko - radzieckich i na zwycięstwie koncepcji Rosji Ludowej. Efektem jej bezpośrednim był wspólny marsz Wojska Polskiego i Armii Czerwonej poprzez Polskę, Niemcy, aż do „Reichskanzlei" w sercu Berlina.

Mówiąc o tej rocznicy nie sposób nie podkreślić historycznej zasługi, jaką osiągnęła I Dywizja im. Tadeusza Kościuszki. Żołnierze tej dywizji, którzy nie poszli śladami Andersa, wyprowadzonego Armię Polską do Związanie Radzieckiego, a postanowili najkrótszą drogą pójść do Polski, zrozumieli, że: Związek Radziecki ofiaruje Polsce przyjaźń, której nigdy nie możnaby osiągnąć z Rosją carską.

Bitwa o Lenino, stoczona w dniach 12 i 13 października 1943 r. stąja się symbolem historycznym, którego znaczenie będzie [illegible]

Świadczenie delegatów Polski i ZSRR na Komisji Ekonomicznej ONZ

Rozdzielenie Europy na dwa wrogie obozy
— celem usiłowań amerykańskich kapitalistów

NOWY JORK. — Na posiedzeniu Komisji Ekonomicznej Zgromadzenia Ogólnego ONZ wystąpił delegat polski, tow. prof. Lange, który podkreślił, że Polska nie sprzeciwia się dwustronnym traktatom gospodarczym ani układom regionalnym, jak n. p. unia gospodarcza Belgii, Holandii i Luksemburga.

Program 16 państw, uczestniczących w konferencji paryskiej, przekracza ramy umowy regionalnej i ma charakter międzynarodowy. Z tych względów konferencja paryska powinna była poprzeć swe prace na Karcie ONZ. Zaproszenie na konferencję paryską przewidywało utworzenie czterech komitetów ściśle których skład zagwarantowałby większość krajom zachodnim.

Oznaczałoby to możliwość przejścia do porządku dziennego nad opinią krajów Europy Środkowej, Wschodniej i Południowej.

Ponadto prof. Lange stwierdził, że Polska nie mogła przyjąć programu przewidującego odbudowę Niemiec, gdyż Niemcy zajmowały przed wojną pozycję gospodarczą [illegible] ty 20 proc. ludności Europy. Produkcja ich wynosiła jednak 34 [illegible] stali, 54 proc. innych metali, 50 proc. samochodów, 41 proc. nawozów sztucznych w porównaniu z produkcją europejską.

Ten szeroki zasięg wpływów gospodarczych Niemiec w Europie okazał się fatalny. Obecnie winny wszelkie plany odbudowy Europy iść po linii usunięcia tego stosunku między Niemcami a resztą Europy, co zresztą przewidują umowy poczdamskie. Po podobnej konkluzji doszedł również Sojuszniczy Instytut dla Spraw Polityki Międzynarodowej w Londynie, który orzygotował podczas wojny plan odbudowy Europy.

Delegat polski, cytując opinię Sojuszniczego Instytutu oświadczył, że przed odbudową Niemiec należy w kraju tym przeprowadzić odpowiednie reformy demokratyczne. „Nie można przystąpić do odbudowy Niemiec oczyszczenia problemu gwarancji przeciwko możliwości odrodzenia agresji niemieckiej" — powiedział tow. Lange.

W końcu prof. Lange zwrócił uwagę członków Komisji na gospodarczą dyskryminację, jaką się stosuje wobec niektórych krajów europejskich, gdyż jest ona sprzeczna z Kartą ONZ.

Również delegat radziecki, wypowiadając się przeciw planowi Marshalla, oświadczył: „Kapitał amerykański usiłuje narzucić swoje wpływy w krajach Europy Zachodniej, aby stworzyć przy pomocy Francji i W. Brytanii blok wrogi Zw. Radzieckiemu i demokratycznym państwom Europy Wschodniej".

W zakończeniu swego przemówienia delegat ZSRR powiedział: „Wszyscy, pragnący rzeczywiście o rozwoju współpracy gospodarczej pomiędzy narodami świata, potępią tego rodzaju politykę".

Ekshumacja zwłok Tomasza Nocznickiego

SŁOMNIKI — W Słomnikach odbyły się uroczystości związane z ekshumacją zwłok przywódcy radykalnego ruchu ludowego Tomasza Nocznickiego.

Przemówienie poświęcone pamięci wielkiego Polaka wygłosił wicepremier Korzycki, oddając ostatni ziemski hołd. Jego prochom, po czym zwłoki przeniesiono na dworzec kolejowy w Słomnikach.

Konflikt Jugosławii z Chile
Oficjalny komunikat rządu jugosłowiańskiego

BELGRAD (SAP) Jugosłowiańskie min. sprawy zagranicznych opublikowało następujący komunikat:

Rząd chilijski gwałcąc najelementarniejsze zasady obowiązujące w stosunkach międzynarodowych zażądał wyjazdu w dniu 8 października. Charge d'Affaires poselstwa jugosłowiańskiego w Santiago Andrzeja Cunja i sekretarza poselstwa w Buenos Aires Dalibora Lasa, którzy dniu dwudniu udali się do Saitiego de Chili.

Aby usprawiedliwić wydalenie urzędników dyplomatycznych rząd chilijski podał do wiadomości fakty nie mające żadnych podstaw i ogłasza w tej sprawie najfantastyczniejsze oszczerstwa wymierzone przeciw rządowi jugosłowiańskiemu.

Komunikat rządu jugosłowiańskiego stwierdza, że postępowanie rządu chilijskiego jest dalsze w ciągłem przemyślanej akcji prowadzonej na rachunek ekstremistycznych dążeń niektórych państw które kierują polityką wewnętrzną i zagraniczną Chili.

Wobec takiego stanu rzeczy rząd jugosłowiański postanowił zerwać stosunki dyplomatyczne z Chili, uważając że jest zcałkowicie absolutnie bezcelową utrzymywanie stosunków dyplomatycznych z rządem, który o stosunkach z innymi państwami nie decyduje samodzielnie.

Wiceminister, tow. Gomułka o sytuacji politycznej

WARSZAWA. — Na plenarnym zebraniu Komitetu Centralnego Polskiej Partii Robotniczej sekretarz generalny partii tow. Władysław Gomułka wygłosił zasadnicze przemówienie, oświetlające obecną sytuację polityczną.

Mówca podkreślił, iż powszechne zainteresowanie i poruszenie międzynarodowej arenie politycznej wywołała narada informacyjna przedstawicieli partyj komunistycznych i robotniczych PPR „Partiom robotniczym — powiedział tow. Gomułka — chodzi o najzywotniejszą dla wszystkich narodów sprawę — o skierowanie rozwoju sytuacji międzynarodowej na drogę trwałego pokoju, o pokrzyżowanie agresywnych planów określonych kół imperialisty w USA, o wolność, niepodległość i suwerenność wszystkich narodów"

5 i pół mil. złotych na akcję szkoleniową

WARSZAWA (SAP) — Prezydium Zw. Parlamentarnego Polskich Socjalistów wraz z uwadze znaczenie prowadzonej przez partię w stale zwiększanym zakresie akcji szkoleniowej kadr partyjnych uchwały z dnia 8 października postanowiło przekazać do dyspozycji CKW PPS na cele szkoleniowe sumę 5.500.000 zł., pochodzącą z podatku partyjnego od diet poselskich członków PPS

ARABOWIE maszerują na Palestynę
Liga arabska kieruje demonstracją

BEIRUT (SAP). — Oddziały arabskie maszerują w kierunku granic Palestyny.

Premier Libanu Riad Es Solh ogłosił zarządzenie o koncentracji oddziałów na granicy. Syryjski minister obrony, Ahmed Szarabat, zarządził manewry oddziałów, znajdujących się na granicy już do 2 tygodni. Rząd Transjordanii zgodził się przemarsz oddziałów [illegible] przez swoje terytorium.

Jemen i Arabia — saudyjska — omawiają z rządem egipskim możliwości przemarszu wojsk : transportu na granicy południowej.

Według opinii kół dobrze poinformowanych Ibn Saud niechętnym okiem spogląda na eksponowane projekty swoich sąsiadów północno-wschodnich.

Przypisują mu chęć zajęcia Palestyny, zanim oddziały Transjordanii wejdą do akcji.

Wydaje się, że rządy państw arabskich nie dopuszczą do rozpoczęcia kroków militarnych przed ewakuacją oddziałów brytyjskich.

Tymczasem w celu uniknięcia tych posunięć poszczególnych państwarij arabskiemi przedstawicie hgn arabskiej zajęta jest koordynacja ruchów wojska w szczególności oznaczeniem rejonów operacyjnych dla poszczególnych armii.

Data ewakuacji wojsk brytyjskich nie jest jeszcze znaną zależy ona jeszcze od decyzji ONZ. Mówi się, że W. Brytanii rozpocznie wycofanie swych oddziałów, gdy tylko ONZ powzięnie w sprawie Palestyny decyzję ostateczną.

Tygodnik arabski „Akbar El Yom" pisze, że państwa arabskie postanowiły podać do wiadomości międzynarodowej Brytanii i Stanów Zjednoczonych, że armie arabskie wkroczą do Palestyny po wycofaniu się wojsk brytyjskich, a to celem obrony większości arabskiej przed terrorystami żydowskimi.

W dobrze poinformowanych kołach Kairu mówią, że tego rodzaju informacja będzie wysłana również pod adresem ONZ.

Delegaci Ligi Arabskiej, którzy zebrali się w Bejrucie, celem opracowania planów i zarządzeń arabskich wojskowej obrony Palestyny powrócili w sobotę z Damaszku.

Jak donoszą ze źródeł dobrze poinformowanych delegaci arabskiej ligi wyjechali szczególnego przy wozdanie syryjskiego min. wojny o manewrach wojsk syryjskich, w trakcie których 5000 syryjskich żołnierzy obsadzi granicę [illegible] Pa-

Dwa państwa w Palestynie
Stany Zjednoczone popierają projekt podziału

NOWY JORK — Delegat amerykański do ONZ, Herschel Johnson (zdaje się komisji, palestyńskiej Narodów Zjednoczonych oświadczył, którym stwierdza, że rząd USA popiera projekt podziału Palestyny na dwa państwa: arabskie i żydowskie.

Ponadto rząd amerykański popiera zalecenia komisji specjalnej ONZ do spraw Palestyny co do emigracji Żydów i proponuje utworzenie pod egidą ONZ ochotniczej policji międzynarodowej w Palestynie.

Oświadczenie delegata amerykańskiego strzeszcza się w następujących punktach:

1)Delegacja USA uważa sprawę Palestyny za pilną i proponuje by Zgromadzenie nawiązało tej kwestii decyzje na obecnej [illegible]

2) W Palestynie powinno być stworzone państwo żydowskie, jednakże co do granic pomiędzy państwem żydowskim a arabskim decyzja USA mą pewne zastrzeżenia.

3) Wszyscy mieszkańcy Palesty- ny, bez względu na obywatelstwo lub miejsce zamieszkania powinni mieć równe prawa nie tylko polityczne, ale i gospodarcze.

4) Organizacja Narodów Zjednoczonych powinna wziąć na siebie odpowiedzialność za wprowadzenie w życie planu rozwiązania problemu palestyńskiego.

5) Niezależnie, akty gwałtu mające ustać w Palestynie, jeśli niedojdzie do tego państwa ma być czymś więcej niż pustym frazesem

6) Zgromadzenie Generalne powinno powołać odpowiednie ilość podkomisyj dla opracowania szczegółów planu dot. Palestyny.

Eisenhower prezydentem USA?
Tworzy się organizacja popleczników

NOWY YORK. — Według informacji amerykańskiej gazety „The Sun" w Ameryce tworzy się ruch popierający, mający poprzeć kandydaturę generała Eisenhowera na prezydenta USA, gdy sprawa kandydata będzie omawiana na najbliższym Kongresie partii republikańskiej. Kongres ten wyznacza kandydata partii w wyborach [illegible] prezydenta w 1948 roku.

Ruch ten ma podobno ciche poparcie samego generała Eisenhowera i jest dziełem grupy młodych businessmenów z Nowego Jorku, związanych z potężnymi organizacjami handlowymi i finansowymi Wall Street. Utworzenie komitetu Eisenhowera ma być ogłoszone niezwłocznie.

Dziekan dr. Johnson ponownie w Polsce

WARSZAWA — Do Polski przybył dziekan Kateidry Canterbury, dr Hewlett Johnson, który odbywa podróż po krajach wschodniej i południowo - wschodniej Europy.

Dr. H. Johnson spędzi w Polsce 2 tygodnie w maju 1948 roku bezpośrednio po zakończeniu wojny — jako pierwszy gość z Zachodu.

W czasie kilkudniowego pobytu w Polsce dziekan Canterbury odwiedzi Śląsk i Ziemie Odzyskane.

Towary dla robotników za 11 tys. zł na 8 rat

Dyrekcja Przemysłu Motoryzacyjnego, chcąc upłynnić świątu pracy nabycie towarów na dogodnych warunkach, sprzedaje towarów na 8 rat miesięcznych po następujących cenach jednolitych rower męski zł. 11.160; rower damski zł. 11.575.

Zamówienia należy składać do rad zakładowych.

Wzory polskich rowerów, przeznaczonych na eksport, wysłano już samolotami do Brazylii i Chile.

Bandyci z UPA mordują w Czechosłowacji

PRAGA. — Minister obrony narodowej, gen. Svoboda, określił liczbę banderowców, znajdujących się na terenie Czechosłowacji na 150 do 200 ludzi.

Dotychczasowe straty Czechosłowacji w walkach z banderowcami wynoszą 39 zabitych 81 rannych i 5 zaginionych. Gen. Svoboda podkreślił trudność, z jakimi spotyka się wojsko i policja w akcji przeciwko bandom banderowców, które są doskonale uzbrojone i wyposażone, a także wyćwiczone w walkach nocnych i leśnych.

Powstanie Kurdów przeciw Turcji

LONDYN. — Agencja Reutera donosi, że w Turcji, na granicy turecko - syryjskiej, w pobliżu linii kolejowej, łączącej Turcję z Irakiem, wybuchło powstanie Kurdów.

Rząd turecki wysłał wojska na tereny objęte powstaniem.

Mekka odcięta z powodu cholery

STAMBUŁ. — W obawie przed zawleczeniem do Turcji cholery, rząd turecki zakazał tureckim Muzułmanom odbywania pielgrzymki do Mekki.

Pielgrzymki do Mekki, odbywały się drogą przez Egipt, który jest od jakiś spidemia cholery.

telegraficznym SKROCIE

WASZYNGTON. — Zastępca dyrektora naczelnego UNRRA, Rockja R. Jackson ar. ogłosił rezygnację z zajmowanego stanowiska.

MOSKWA — Budżet turecki na rok 1948 przewiduje zwiększenie wydatków na budowę lotnisk w Izmirze, Stambule i innych miastach o 7 miliardów lirów.

SOFIA. — W Sofii rozpoczęły się obrady prezydium komitetu wszechsłowiańskiego i komitetu organizacyjnego Kongresu Słowiańskiego, który ma się odbyć w Moskwie w grudniu br.

PARYŻ. — Policja francuska zlikwidowała organizację handlarzy opium i heroiny, która zajmowała się we Francji handlem tymi narkotykami.

BERLIN. — B. szef. niemieckiego wywiadu, Otto Skorzeny, który wykradł we wrześniu 1944 r. Mussolinigo z więzienia, został zaaresztowany przez armie USA do amerykańskiego wydziału historyczno-wojskowego w Kassel.

Stosunek Państwa do człowieka

wyraża się poprzez stosunek urzędnika do interesanta

WARSZAWA. — W Ministerstwie Pracy odbyła się uroczystość wręczenia sztandarów kołom partyjnym Polskiej Partii Robotniczej i Polskiej Partii Socjalistycznej. Po zaznajomieniu z odczytanymi hasłami robotniczych, serdecznie witany owacjami objął przewodnictwo uroczystości minister tow. Rusinek. Minister wygłosił przemówienie, w którym nawoływał do współpracy odnośnie w wykonywaniu zadań. „Poprzez wasz stosunek do interesantów wyrażać się będzie stosunek Państwa do człowieka".

Przewodniczący Dzielnicy Ministerialnych PPS wicemiejsker Dietrich przypomniał o odpowiedzialności, jaka spoczywa na członkach obu partyj w dniach budowy nowej Polski.

PRZEMÓWIENIE TOW. BERMANA

Z kolei przemówił w imieniu KC PPR podsekretarz Stanu Berman. „Obydwie nasze partie stoją na straży pokoju i bezpieczeństwa naszego kraju — oświadczył mówca — obowiązkiem ich jest strzec tego pokoju, przeszkadzać wszelkim zawieszu zapobiec. Partia, która tego nie uczyni, nie spełni swego zadania wobec klasy robotniczej i narodu".

Mówca stwierdza, że cenimy nasze amerykańskie tego waloru talenty — ale nie wolno nam zamykać oczu na poczynania garstki amerykańskich magnatów finansowych, którzy wbrzegaceni poprzednią wojną niepokonmieni w swych spętych, zmierzają do sprowokowania nowej zawieruchy.

Dziś trzeba już widzieć zjawiska nowej wojny, którzy rozdmuchują jej stare ogniska i rospalają nowe. Tę prawdę twardo i po męsku odwieście światu odbyta w Polsce narada 8 partyj.

Mówca z naciskiem podkreśla, że zarówno w Europie, jak i na całym świecie przytłaczającą przewagę mają siły pragnące pokoju. Jeśli siły te będą zawarte, jeśli dadzą odpór niejednej, ale wyraźnie wanej garstce podżegaczy wojennych — wówczas walka o pokój zostanie zwycięsko wygrana.

Byłoby przestępstwem wobec klasy robotniczej ukrywać fakt, że Bevin, Blum i Schumacher idą dziś śladami Mac Donalda, Schaldemana i Noskiego, że pchają swoje państwie socjalistyczne na manowce. spełniają niezaszczytną rolę poczty i osłony imperialistycznej agresji, że torują drogę podpalaczom wojny.

Nie jest przypadkiem, że Zacerba wynosi pod niebiosa Saragata, Bevina i Bluma, nie jest przypadkiem, że Kwapiński znów w cieniu Bevina brata się z Zalewskim, Bieleckim i Andersem Cj wszyscy są po tamtej stronie barykady — z nimi nie ma i nie może być współczucia jego.

Kończąc, min. tow. Berman stwierdza, że dumny być możemy z przodującej roli Polski w między narodowym ruchu robotniczym dzięki sile i zwartości jednolitego frontu, który jest skuteczną drogą do obrony pokoju i niezawisłości.

PRZEMÓWIENIE TOW. CWIKA

Z kolei wygłosił przemówienie w imieniu CK PPS poseł tow. Cwik, podkreślając że kola partyjne, któ rym zo chwilę wręczone zostaną sztandary w całej pełni zdały egzamin jednolitego frontu. Jednolity front w walce o pokój jest najpotężniejszą bronią.

Poseł Cwik w imieniu swojej partii stwierdził, że po naradach i nar wi anin a wyrażone nastroje nych i wyciągnięte z nich wniosków jest identyczne dla FPS. jak i dla PPR. Dlatego Polska Partia Socjalistyczna pracuje w tym kierunku, aby dokonać konsolidacji lewicy socjalistycznej całego świata. Wraz z innymi partiami socjalistycznymi będzie realizować idee jedności lewicy socjalistycznej we współpracy z całą lewicą społeczną. Mówca wyraźnie rozgraniczył swoją działalność w ruchu socjalistycznym.. Myśmy się z tow. Rusinkiem przyjrzeli Ciołkoszom i Kwapińskim i widzimy, że marzą o wojnie aby za pomocą ewych bagnetów odsadzić Polskę na typ karieli wyznawców.

Następnie Cwik charakteryzuje obecną sytuację stwierdził, że Polska jednolita, Polska wzór trwałości i zwartości jednolitego frontu, ten czynnik pokoju, to poważny atut w rękach wszystkich ludzi, honorowych niezawisłości swych krajów.

„Strumienie dolarów amerykańskich nie płyną do nas — mówi poseł Cwik, może nam będzie trudniej, niejednego trzeba się, będzie wyrzec. Jednego jednak nigdy się nie wyrzekniemy — nawet za amerykańskie dolary — niezawisłości rodzinnego kraju. I dlatego właśnie wzmacniać będziemy jedności front naszych bratnich partyj.

Tylko drogą nazwanego przez nas „trzeciego" odmiennego kraj. Dokonamy zwycięstwa dzięki wzrastającej wydajności pracy, dzięki socjalistycznemu współzawodnictwu i opiece nad człowiekiem pracy".

Z kolei odczytane zostały depesze z gratulacjami dla obu kół partyjnych, m. in. od wicemarszałka Sejmu Szwalbego. Na zakończenie dokonano uroczystego wbicia gwoździ w drzewca obu sztandarów.

Niespodziewana opinia Komisji Kongresu

NOWY JORK — 18-osobowa komisja Kongresu amerykańskiego wróciła we środę z 6-tygodniowej podróży po Europie. Komisja winna przedłożyć sprawozdanie Kongresowi najpóźniej do dnia 9 kwietnia br.

Nie przesądzając treści sprawozdania, stwierdzić należy, że opinia Komisji nie jest zbyt przychylna dla Europy zachodniej. Na konferencji prasowej członkowie komisji stwierdzili, iż Stany Zjednoczone winny być „aptekę" potrzeby Europejczyków.

Przewodniczący Komisji Herter podkreślił, iż narody europejskie nie zdają sobie w dostatecznej mierze sprawy z tego, że Stany Zjednoczone mogą przemnożyć eksport tylko ogromnie zwiększając swą żywność i opał.

Problem Volksdeutschów będzie zlikwidowany do końca października

WARSZAWA — Zogadnienie volksdeutschów w Polsce zmierza ku szybkiej likwidacji. Volksdeutsche zgromadzeni są w 3 obozach: w Sikawie koło Łodzi, Potulicy pod Bydgoszczą i w Jaworznie koło Krakowa. Razem w ewidencji tych 3 obozów znajduje się około 37 tys. volksdeutschów. Sprawa ich musi być, w myśl obowiązującej ustawy, zakończona do dnia 31 października br.

W wymienionych obozach prowadzą obecnie nad likwidacją sprawy volksdeutschów śledcze ekipy prokuratorskie, które badają każdą sprawę.

Jeżeli przewidziany wyniku kary pokrywa się z czasem przebywania w areszcie śledczym do niego volksdeutsch zostaje zwolniony z obozu. Jeżeli przewidziana jest kara wyższa, zostaje on przekazany do aresztu śledczego i oczekuje na swą sprawę sądową. Jeżeli wreszcie któryś z volksdeutschów deklaruje swoją przynależność do narodu niemieckiego, sprawa jego zostaje przekazana do Urzędu Bezpieczeństwa, który z kolei kieruje wniosek do Starostwa o pozbawienie obywatelstwa. Gdy pozbawienie obywatelstwa zostało już orzeczone, wówczas danego Niemca kieruje się do PUR-u, który zajmie się wysiedleniem go do Niemiec.

Wydalenie z granic Państwa Polskiego tych volksdeutschów, którzy zadeklarowali swą przynależność do narodu niemieckiego ma być zakończone do dnia 31 grudnia 1948 r.

Przed Anglią głód i żebractwo

gdy się wyczerpią dewizy

LONDYN — Przemawiając w Bristolu Sir Stafford Cripps oświadczył na zebraniu dyrektorów przedsiębiorstw przemysłowych:

„W dniu, gdy wyczerpią się nasze rezerwy dewizowe, będziemy skazani na głód i bezrobocie. Jesteśmy u kresu naszych możliwości pożyczkowych i szczęśliwy żyć z naszych ograniczonych rezerw.

Następnie Sir Stafford Cripps dodał, że mimo sympatii, jaką darzy konsumenta angielskiego będzie on musiał udzielić pierwszeństwo zagranicy.

Samochody na pierwszy ogień

Drakońskie oszczędności we Francji

PARYŻ — W ramach nowej polityki finansowej, zapowiedzianej wczoraj przez premiera Ramadier, dziennik urzędowy ogłasza szereg dekretów, dotyczących wprowadzenia oszczędności w administracji i w wojsku.

W myśl tych dekretów każde ministerstwo nie wojskowe będzie mogło posiadać w przyszłości jeden tylko samochód do dyspozycji ministra i 4 samochody dla departamentów ministerialnych. Wszystkie samochody urzędowe muszą posiadać markę francuską.

Inny dekret ogranicza do 8 liczbę pojazdów mechanicznych dla resortów marynarki armii lądowej i lotnictwa. 4.981 zbędnych samochodów zostanie sprzedanych, co ma dać około miliarda franków.

Z PRASY ZAGRANICZNEJ

„BLOKADA STALOWA" PĘKNIE

JOURNAL DE GENEVE

„Według gen. Claya, Zagłębie Ruhry ma odgrywać rolę przemysłowego serca Europy. Jeżeli chodzi o argumenty francuskie, to generał nie uważa je za uzasadnione. Sprzeciwia się więc decentralizacji stalowni klub, chcy zwiększyć produkcję stalowego przemysłu francuskiego, gdzie 76 wielkich pieców czeka na uruchomienie z obawą zaopatrzenia ich w koks.

Fakt niezaprzeczalny. Niemcom, jako jedynemu krajowi eksportu produktów gotowych przy równoczesnym pozbawieniu innych krajów dostaw koksu metalurgicznego otwiera szerokie możliwości, jednostronnym decyzjom i stanowi zaprzeczenie swobodnej inicjatywy, penrwać przyszłość ona będzie tylko jednemu państwu, które będzie dowolnie ustalać ceny i który będzie z tym wypadku Ameryka. Będziemy świadkami opanowania przez kapitał amerykański przemysłu połączonych stref w ogóle, a w szczególności przemysłu basenu reńsko - westfalskiego. W Zagłębiu Ruhry będą się ulewniali w ten sposób, że stan ten zakończy się utworzeniem stalowego monopolu producentów niemieckich pod kontrolą Anglików i Amerykanów, jednakże ścisłe związanych z kapitałem amerykańskim.

Nowa Ruhra — Ruhra amerykańska zablokuje wszelki wywóz stali do Związku Radzieckiego i krajów z nim sprzymierzonych, wzmacniając tym samym swą pozycję monopolistyczną.

Jasnym jest, że Związek Radziecki i jego sprzymierzeńcy nie będą przypatrywali się z założonymi rękoma, jak USA czyni przygotowania do „stalowej blokady" Wschodniej Europy.

„Stanowisko Anglosasów wywoła reakcję, korzystne dla Związku Radzieckiego. Stanowisko to zagrozi realizacji planu Marshalla, który zas. Clay akceptuje tylko o tyle, o ile odpowiada to jego własnym koncepcjom politycznym w sprawie Niemiec. Gen. Clay zajął dokonać wyboru między Francją, a Niemcami. Gen. Clay wybrał Niemcy!"

Dziennik szwajcarski, który jest zresztą zwolennikiem planu Marshalla i nie ma dużo sympatii Amerykanom, ostrzega politykę amerykańskich:

„Jednakże należy wziąć pod uwagę, że w przeciwieństwie do planu Marshalla istnieje drugi plan, którego celem jest unieszkodliwienie Wschodniej Europy od Zachodu. Plan ten ma zostać zrealizowany w ciągu dziesięciu lat".

Coraz bardziej ożywiające się stosunki gospodarcze i handlowe między krajami wschodniej Europy, ich planowa gospodarka powodują wzrost ich potencjału. Kontynentu obejść się bez stali i węgla Ruhry. Wtedy jedno wyjaśnia się małe pytanie. Dokąd będą Stany eksportować produkty Ruhry? Chyba, że do Ameryki..

Dowcip „kryzysowy"

W prasie austriackiej podano charakterystyczną ocenę stosunku wicekrólewskiego do groźnego ich kryzysu.

Na jednym z mostów na Tamizie stoi człowiek i zamierza rzucić się do wody. Przechodzi policjant, łapie skaczącego za rzeczowodzi go od samobójstwa i zaczyna wyperswadować niecnotę tego kroku. Bierze go pod rękę i odaje się z nim na długi spacer.

Po godzinie wracają na to samo miejsce na moście i obydwaj się żegnają za rękę.

Pamiętaj o WARSZAWIE!

Jan Zdziarek-Mirski
Sekretarz C. Z. Z. G.

GÓRNICY NA PIERWSZYM MIEJSCU!

W ślad za pierwszym rekordzistą wykonania planu pod rząd normą wielkiego tygodnia górnika obyw. Pstrowskiego, wysuwa się już dziś setki nowych przodowników ślągalowych swą wytężoną pracą pełne pierwszeństwa na polu wydajności i wydobycia węgla.

Ten szlachetny wyścig pracy, który daje podwójne korzyści, bo państwu drogocenny węgiel, a zmaksymalizowany wyższy zarobek — ogarnia szerokie rzesze górników.

Hasło rzucone przez naszych górników stało się ich zaciętą bronią bardzo poważnym, z którą nie da się dokonać ogromnego zwycięstwa zdajemy sobie sprawę, gdyż na skutek jego realizacji przyspieszona się proces odbudowy kraju, nastąpi realne wzmocnienie naszego potencjału, a dalej otwieramy drogę do lepszego bytu klasy pracującej i całego narodu.

Wyścig pracy, to nowy historyczny moment dla naszej gospodarki narodowej, to punkt zwrotny w ustosunkowaniu się szerego człowieka pracy do swojej pracy.

Pamiętajmy ustrojowo-społeczne zdobycze przynoszą nam tylko wtedy pełne zaczynamy kierować nimi, gdy wskutek podniesienia wydajności pracy nie pogorsza się w dalszej perspektywie jego dotychczasowe warunki pracy i pracy.

Następnie współzawodnictwo indywidualne ogarniające obecnie całe szeregi naszych robotników jest tylko kwestią nadmiernego wysiłku fizycznego, ale stwarza możliwości, które muszą być wykorzystane w kierunku ulepszenia środków produkcji i zastosowania racjonalnej organizacji pracy.

W warunkach kapitalistycznych robotnik był obojętny, a nawet wrogo nastawiony na zwiększenie się produkcji, ponieważ wydatnie to jego powodu zjawiska bezrobocia. Wskutek tego wyścig pracy w latach, bezpowyższe zjawiska niekorzystne dla człowieka wielkim niebezpieczeństwem, w przeciwieństwie do obecnej, kiedy na skutek ich przemian — nastąpiły warunki, w których wyzwolić się może utajona energia ludzka w całej wielkiej skali i nastąpi rozwijanie się nieznanych wcześniej wzrostu wydajności i produkcji.

Planowa gospodarka wykluczy dziś zgóry wszelką obawę kryzysów gospodarczych i objawy chronicznego bezrobocia.

Zwiększenie produkcji, zwłaszcza węgla, to w dobie obecnej polegiwania się zadania demokratycznego, podnoszenie się stopniowe i stałe ogólnego dobrobytu mas

W tej inicjacji — uważając to za punkt honoru — przystąpili nasi przodownicy do wyścigu pracy, obyśmy szybciej osiągnąć ogół wytyczone cele.

Dotrzymanie jednak muszą być zgóry ustalone warunki, które będą podstawą wyniaru wiozonych rzeczywiście wyników za to, co ta akcja miniałaby się z istotnym celem.

Podniesienie produkcji musi postąpić zarówno pod względem ilościowym jak i jakościowym — oto główny nakaz, jaki obowiązuje wszystkich.

Również higiena i bezpieczeństwo pracy nie mogą być zlekceważone, bylcby to howiem z wyraźną szkodą dla Państwa, gdyż każdy nieszczęśliwy i śmiertelny wypadek przy pracy stanowi ogromną i niepowetowaną stratę materiału i bilansu.

Istotnym sensem i pasadna prawdą, które kierują wszystkimi przodownikami pracy, to szczera troska o lepszą przyszłość, aby dzięki ich ofiarności i pracy w krótkim czasie zdobyć warunki materialne bytowania mas, oraz sprawiedliwy podział dochodu społecznego

Podeptana moralność przez USA-menów

Zrabowane mienie musi być zwrócone Polsce

Nota Polskiej Misji Wojskowej w Berlinie, protestująca przeciwko dalszej taktyce amerykańskiego zarządu okupacyjnego, który do dnia dzisiejszego pozostawia mienie polskich pod zarządem Niemców, oddziała coś wiecej, niż spór polityczny lub prawniczy. Zarzuty, które Polska Misja Wojskowa w Berlinie postawiła Amerykanom, odnoszą się do najistotniejszych zasad moralności, tak bezceremonialnie zlekceważonych przez amerykańskie władze okupacyjne na obszarze polskim.

Gdy w Poczdamie zebrani przedstawiciele 4 zwycięskich mocarstw powzięli uchwałę unieważniającą wszelkie ustawy hitlerowskie, oparte na dyskryminacji rasowej, narodowej i wyznaniowej, nikt nie mógł mieć wątpliwości, iż akt ten jest naturalnym, sprawiedliwym i logicznym uzupełnieniem zwycięstwa militarnego nad systemem barbarzyństwa i gwałtu, reprezentowanego przez powalony hitleryzm. Tym mniej komukolwiek mogło przyjść do głowy, iż „prawa", ustanowione przez hitleryzm dla usankcjonowania gwałtów, mogą przedstawiać jakąkolwiek wartość w oczach zwykłych ludzi.

Stało się inaczej. Amerykańscy zarząd wojskowy zamierza od 1 1. 46 r. zwrócić obywatelom państw alianckich ich mienie, znajdujące się w Niemczech, którym dotychczas zarządzały amerykańskie władze okupacyjne. Spod tego zarządzenia wyjęte zostały jedynie mienie obywateli polskich i Państwa polskiego, m. in. siedziba ambasady polskiej w Berlinie.

Na protesty polskie Amerykanie kazuistycznie dowodzą, że sytuacja prawna majątków polskich jest inna, niż obywateli amerykańskich, brytyjskich, czy francuskich, ponieważ mienie polskie zostało w swoim czasie Polakom przez nazistów „zrabowane" albo „skradzione". Nie nas nie obchodzi, w jaki sposób ten z dwu SS-man, czy inny „zasłużony" hitlerowiec wszedł w posiadanie zrabowanego Polakom mienia. Jedli na pewno nie dostał się on do niego w sposób zgodny z międzynarodowymi ustawami z wymordowaniu 6 milionów obywateli polskich, ale „kupił" go, to tak będziemy mieli do czynienia co najmniej z kupnem zrabowanej lub skradzionej.

Nie sądzimy, aby stokolwiek, kierując się rozsądkiem i poczuciem odpowiedzialności, mógł żądać od Polski, aby zrezygnowała z własności swojej i swoich obywateli w imię „praw", ustalonych przez zleczyńców. Prawa międzynarodowe i sprawiedliwość dadzą się po mamy stwierdzić, jeżeli będziemy je ta szczytne zasady, w imię których świat walczył w ciągu 6 lat, nie zostaną zastąpione przez „prawa", którymi bandą gangsterów osłaniała swe zbrodnie.

(E. u.)

Obalenie kłamliwej legendy

Śląsk nie był spichlerzem Niemiec

WARSZAWA — Ministerstwo Ziem Odzyskanych opracowało materiały dotyczące tzw. śródlądu niemieckiego (np. „Statistische Jarbuch fuchter des Deutsches Reich" 1933—1938), które wyraźnie dowodzą, że Śląsk Dolny i Opolski wcale nie były „spichlerzem Niemiec", jak to starsi się wmówić światu niemiecka propaganda.

Analiza niemieckich dokumentów statystycznych wykazuje niezbicie, że w latach mniej urodzajnych dochód zbożowy tych ziem wynosił około 60 tys. ton ziarna (zyta, pszenicy, oraz jęczmienia). Niedobór ten pokrywało zboże z innych terenów Niemiec.

W latach najwyższego urodzaju nadwyżka zboża nie przekraczała nigdy 160 tys. ton, przy ogólnym zaopatrzeniu Śląska Dolnego i Opolskiego około 1 miliona 325 tys. ton zboża rocznie.

Dane powyższe niezbicie wskazują na fakt, że Śląsk Dolny i Opolski nie były bazą zaopatrzeniową Rzeszy w zboże, lecz produkowały tylko na własne potrzeby.

Z naszego stanowiska

Program jest realizowany

(E) We wszystkich wystąpieniach przedstawicieli rządu czy też partyj politycznych i związków zawodowych spotykamy się niezmiennie z wezwaniem o wykonanie planu trzech letniego. Dane cyfrowe tego planu są bardzo dla poszczególnych gałęzi naszego życia gospodarczego, normy do których stosować muszą swe wyniki poszczególne zakłady produkcyjne oraz sprawdzianem postępów, które w zakresie planowanego i osiągniętego poziomu produkcji uzyskują poszczególni robotnicy, technicy i robotnicy. Wykonanie planu trzech letniego, w które go opracowaniu brali udział na szi czołowi towarzysze z prezesem Centralnego Urzędu Planowania Minc. Realizowanie na cele PPR wysuwa stale na front naszych zagadnień wewnętrznych.

Niejednokrotnie ludzie w Polsce nie uświadamiają sobie dokładnie jaka rola ma odegrać plan 3-letni w życiu naszego kraju, jakie zadania postawił mu jego twórcy. Zadania te zostały wyrażone w planie sprecyzowane i są wykładnikiem nowego układu stosunków w Polsce, stanowią wymowny dowód jak wypracowany nasz kierunek rozwojowy, jaką drogą ma posuwać się nasz marsz w przyszłość.

Sformułowane zostały te zadania w sposób następujący: „Plan winien postawić przed społeczeństwo polskie zadanie podniesienia stopy życiowej mas pracujących powyżej poziomu przedwojennego". W tym ujęciu poziom przedwojenny nie stoje się dla nas punktem docelowym. Zdajemy sobie sprawę, że w stosunku do społeczeństw zachodniej Europy poziom życiowy naszego robotnika był zbyt niski. W najkorzystniejszym okresie gospodarczym, w czasie strajku górników angielskich, robotnikowi polskiemu go opłacanie koszów żywności, komorowego, świata i opału oraz odzieży i obuwia pozostawało na wszelkie inne potrzeby 12 procent jego zarobków. W Czechosłowacji natomiast 19,8 proc. a w Szwecji 28,7 proc. Nadmienić przy tym należy, że robotnik w Czechosłowacji i w Szwecji lepiej się odżywiał od zehetnika polskiego, lepiej mieszkał i lepiej był ubrany.

Dlatego jednak właśnie przed wojenna stopa życiowa robotnika polskiego nie jest końcowym celem naszych zamierzeń. Stawiamy przed sobą zamierzenia dalej idące i to znajduje swój wyraz nie tylko w tekście słowym planu, w jego ogólnych wytycznych, nie tylko w kierunku, w którym rozszerzamy produkcję poszczególnych gałęzi przemysłu ze szczególnym uwzględnieniem spożycia, ale w całokształcie poczynań gospodarczych naszego rządu.

Przed kilkoma miesiącami został zniesiony kartkowy system handlowania zywnością. Ślad za tym wydano ustawy i zarządzenia mające na celu realizację tego hasła. Następnie stabilizacja cen wytworów przemysłu państwowego, jak również opłat za świadczenia i usługi przedsiębiorstw państwowych i samorządowych. Główne uderzenie pisze w kierunku spekulacji w handlu, która ma swoje korzenie w zakresie artykułów żywnościowych, jak i wszelkich innych towarów wywoływała nie pokój na rynku, powodowała wzrost cen, który celom cigarem spadał na barki mas pracujących, odbijając się dotkliwie na budżetach domowych.

Zarządzenia odniosły swój realny skutek. Wzrost cen, który z pewnymi przerwami, nie mniej trwale zaznaczał się w ciągu miesięcy ubiegłych ubiegłego roku oraz zimowych bieżącego roku został powstrzymany, a nawet w szeregu wypadków nastąpiła zniżka cen na skutek przeprowadzonej kontroli przez powołane do tego komisje.

To był pierwszy etap podjętej walki. Dotyczył on przede wszystkim wysokości zarobków kupon-detaliczy. Obecnie obserwujemy realizację zamierzeń rządu w szerszym zakresie. Ogłoszona przed kilkoma dniami zniżka cen ma objąć już dość głęboko. Dotyczy ona bowiem nie tylko towarów w marżach rolnych kupieckich, ale cen fabrycznych przez wytwórcę, a w danym wypadku przemysł państwowy.

Obniżka cen jest powszechna. Nie ma wszystkie towary jest ona jednakowa, co jest od zupełnej zrozumiałe, nie obejmuje prawie wszystkie rodzaje towarów, przy czym w niektórych wypadkach dochodzi ona aż do 30 proc. Ta zniżka cen została określona przez rząd jako dalszy krok w realizacji uchwały Rady Ministrów z dnia 28. maja br., która zabraniała podwyższenia cen przez przemysł państwowy na artykuły masowego spożycia.

Wiemy, że zarobki i płace w Polsce nie stoją jeszcze na pożądanie, który zapewniałby zaspokojenie chociażby tylko najpodstawniejszych potrzeb ludzi pracy. Równocześnie jednak wiemy, że do takiego poziomu nie doszły również płace w żadnym kraju, który dotychczas kwitnący wojnę. Możemy tylko stwierdzić, że my w Polsce w tym trudnym okresie powojennym, kilkakrotnie nie powinny się po niej poznieszym marszem, to jednak stale i wytrwale idziemy naprzód.

Poprzednie zabarwowanie cen przeprowadzone przez rząd zniżka na wytwory przemysłu państwowego jest również jednym z dowodów realizacji planu 3-letniego w zakresie starań o podwyższenie stopy życiowej mas pracujących w Polsce. Nie jest ona przypadkowa, ani obliczona na doraźny efekt. Przeprowadzona zniżka wynika bezpośrednio z programowych założeń naszego rządu. Jest wyraz ten, tzw. celowo przeprowadzenie opracowanych planów z myślą naczelną o naprawie warunków życia ludzi pracy.

Plan realizujemy nie tylko na odcinku produkcji. Sukcesy nasze nie są mierzone tylko wynikami ostatnich wytworzonych towarów. Do tych sukcesów należą również osiągnięcia które prowadzą na obniżenie cen w Polsce. Polski temu milionowe wytwórcie, nowe miejsca pracy, programowe zniżki przeciętnego dochodu, podniesienie stopy życiowej ludności w Polsce.

Tomasz Nocznicki /

Twórca radykalnego ruchu ludowego

Kiedy się czyta życiorys Tomasza Nocznickiego, kiedy przegląda się jego wspomnienia lub słucha się, co o tym wielkim i krystalnym dziś ludzie ludowym mówią jego przyjaciele, wtedy zwraca uwagę w tym ciekawym żywocie przede wszystkim jeden moment żadne cnoty ani niezwykłe zdolności, które w jego ciału Nocznickiego było bardzo wiele, ani porokrotna utrata wielokierunkowo, ciężko zapracowanego dorobku, ani złość i podłość ludzka, z którymi się spotkał, ani zdrada mniej wyrwa-ych, nie zdołały go zwrócić w drogi, która sobie obrał ani zachwiać ideałów, którym został wierny przez całe życie. A ideały te streszczają się w słowach: służyć ludowi.

JEDEN Z NIEWIELU.

Niewielu miał chłopów polski przywódców tego rodzaju, dla których akcjomatem była współpraca z robotnikiem i jego przedstawicielstwem politycznym, a jednocześnie wrogość zasadnicza w stosunku do wszelkich odmian prawicy, z endeckiem klerykalizmem na czele.

Dlatego też zrozumiałe jest, że radykalny ruch chłopski uważa Tomasza Nocznickiego za jednego z najwybitniejszych swoich ideologów i ojców duchowych dzisiejszej doktryny ideologii, w dniach 11 i 12 bm. urządzając uroczystości, poświęcone pamięci tego bojownika o sprawę Polski Ludowej w związku z przewiezieniem jego zwłok ze Słomnik pod Krakowem do Lublina, na pole grobowe, miejsca zamieszkania Nocznickiego w latach przedwojennych.

ŻYCIE MIĘDZY POWSTANIAMI.

Ciekawa to postać — Tomasz Nocznicki, którego życie zamyka całą epokę — od powstania styczniowego w roku 63 (urodził się na miasto "przed jego wybuchem) do powstania sierpniowego 1944 (zmarł w listopadzie tego roku). Ciężkie było dzieciństwo tego chłopskiego dziecięcia, które najwcześniej zaczęło ciężko pracować, bo sierotą i jako pierwsze już musiało spędzać u obcych.

Kiedy młody Tomasz miał lat 15 odumarł go opiekun i chłopiec pozedł na wędrówkę za chlebem. Okres służby na dworze i ekonomiach wypełnił mu dużą część młodzieńczych lat. Ale w tym okresie zaczęły się pierwsze poddiały świadomości klasowej. Następna praca, u inżyniera drogowego — to okres ciężkiej roboty i małych dochodów. Mimo wszystko młody Nocznicki potrafił zdobyć wówczas gimnazjalne. Tedy jest to rok 78) i pochłonąć jedną z pierwszych książek literackich.

Po powrocie z wojska, Nocznicki w dalszym ciągu wałęsy a był. W roku 1883 pomaje w Warszawie działacza ludowego Malinowskiego i zbliża się do ideologii ruchu ludowego. W r. 95 spotyka go klęska — pożar, który pochłania cały jego dobytek. Przenosi się do Bielska gdzie zakłada później spółdzielnię.

DZIAŁALNOŚĆ POLITYCZNA

Jednocześnie Nocznicki coraz więcej czasu poświęca zarówno na dokształcanie się (jest typowym samoukiem) oraz na polityczną działalność ludową. Sprowadza to na niego wielokrotne rewizje i szykany policji, która jednak jest bezsilna, ponieważ nie może mu nic więcej dowieść. W 1907 roku Nocznicki współzakłada pismo „Zarzewie" i staje w nim pisuje podobnie jak i w szeregu innych czasopism. Jedno cześnie jest prezesem Kółek Rolniczych im. Stasiica, wiceprezesem tow. „Przyszłość" itd.

Wojna światowa — to dla Nocznickiego, jak i dla wielu innych przede wszystkim nadzieja na powstanie niepodległej Polski. Wskutek działań wojennych traci dwie córki i syna. Kiedy Niemcy okupują w 16 roku, Polskę, Nocznicki jest jednym z organizatorów „Wyzwolenia" i jego pierwszym prezesem, a także wydawcą pisma „Wyzwolenie" i jego stałym publicystą.

Kiedy wreszcie powstaje Polska, Nocznicki zostaje powołany do Ludowego Rządu Lubelskiego jako minister bez teki, a gdy ten rząd upada podaje się do dymisji jest posłem.

Zbrodnię dokonaną przez endecję na Prezydencie Narutowiczu i przelew krwi robotniczej na ulicach Krakowa w roku 1923 odczuwa bardzo boleśnie i wini za to prawicowy odłam ludowców, który poszedł na kompromis z reakcją i sanacją.

W 65 roku życia Nocznicki zostaje z ramienia Centrolwu obrany senatorem. W latach trzydziestych ze względu na zły stan zdrowia, jak i z tego względu, że jego radykalne poglądy nie odpowiadają przywódcom ruchu ludowego. W r. 35 spotyka go klęska — pożar, który pochłania cały jego dobytek. Przenosi się do Bielska gdzie zakłada później spółdzielnię.

WSKAZANIA HISTORYCZNE.

Następują lata okupacji hitlerowskiej. Nocznicki w swoim mieszkaniu na Żoliborzu przyjmuje działaczy ludowych, którzy przychodzą do niego po pomoc, po radę. Jak opowiadają ludzie, którzy w czasie okupacji utrzymywali z nim kontakt. Nocznicki wyraźnie wskazuje wówczas jedyną drogę, drogę Polski Ludowej i KRN, drogę sojuszu ze Związkiem Radzieckim.

W tym okresie Nocznicki utrzymuje również bardzo bliskie stosunki z RPPS.

KRES

Przeżycia okupacji, a zwłaszcza okresu powstania wyczerpują siły starca. Jego mieszkanie na Żoliborzu, pełne, a z nim jego ukochane, 4 tysiące tomów liczącą biblioteką.

Jego syna Józefa i wnuka Tomasza zamordowali w czasie okupacji, jako radykalnych działaczy, policy, rodzini faszyści. Tomasz Nocznicki wy wieziony po powstaniu przez Niemców pod Kraków, umiera w szpitalu w Słomnikach, w listopadzie 1944 r.

Taka była droga niezłomnego dzia acza ludowego, Tomasza Nocznickiego. Pozostał po nim spory dorobek, ponad 2 tysiące artykułów i szereg broszur, zadziwiających głęboką i wszechstronną wiedzą tego samouka. Pozostały po nim wskazania dla dzisiejszego ruchu ludowego, realizującego testament swego wielkiego przywódcy, drogą świadomości chłopskiej, drogą współpracy z polską klasą robotniczą.

Jerzy Rawicz.

Witamy Kolegów czechosłowackich

Redaktorzy pism morawskich bawią w Katowicach

Na zaproszenie Oddziału Śląsko-Dąbrowskiego Związku Zawodowego Dziennikarzy RP, przybywają w dniu dzisiejszym do Katowic dziennikarze czechosłowacy, reprezentujący pisma czeskie Moraw i Śląska.

Miłej wizyt w liczbie 10 osób powitani zostaną na mocie granicznym w Cieszynie przez przedstawicieli Związku Zawodowego Dziennikarzy i zarząd miasta Cieszyna, oraz przez przedstawicieli Wydawnictwa pism wojewódzkiego śląsko-dąbrowskiego. Goście przyjadą autobusem i cieszynem bezpośrednio przez Śląskie Linie do Sośca skąd po spożyciu obiadu udadzą się na teren obozu Oświęcimskiego. Po przybyciu do Katowic odbędzie się konferencja, mająca na celu nawiązanie bliższych kontaktów i współpracy między dziennikarzami Moraw i Zagłębia Śląsko-Dąbrowskiego.

Wieczorem, dziennikarze czescy obecni będą na przedstawieniu „Sen nocy letniej" w teatrze katowickim. Następnego dnia goście czescy podejmowani będą przez przemysł węglowy i hutniczy oraz zwiedzą miejscowe zakłady pracy.

Wieczorem tegoż dnia dziennikarze morawscy wracają do kraju.

26 bm. zebrania i koncerty

z okazji miesiąca wymiany kulturalnej z ZSRR

WARSZAWA — W związku z miesiącem Wymiany Kulturalnej ZSRR Zarząd Główny Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej organizuje w dniu 26 października na terenie całego kraju zebrania masowe połączone z koncertami muzyki radzieckiej.

Tak więc w Warszawie, Krakowie, Poznaniu, Katowicach, Łodzi, Bydgoszczy, Szczecinie, Gdańsku, i Wrocławiu odbędą się tego dnia o godz. 10 rano zebrania, poświęcone polsko-radzieckiej wymianie kulturalnej i nawiązujące do 30 rocznicy Rewolucji Rosyjskiej.

Przemawiać będą mówcy z Warszawy.

Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Radzieckiej akcję tą zamierza zorganizować wspólnie ze Związkami Zawodowymi i innymi organizacjami spółdzielczymi i młodzieżowymi.

Spadek szans republikanów

w ankiecie Instytutu Gallupa

NOWY JORK — Instytut badania opinii publicznej (tzw. Instytut Gallupa) ogłosił wyniki ankiety wśród wyborców na temat partii republikańskiej i demokratycznej przeprowadzenia swego kandydata w wyborach na prezydenta.

Z opublikowanych danych wynika, że ilość wyborców, którzy spodziewają się zwycięstwa republikanów w r. 1948 spadła z 79 proc. w grudniu ub. r. do 48 proc w chwili obecnej. Zwycięstwo partii demokratycznej przewidu-

je 30 proc. uczestników ankiety 24 proc. osób. Bioracych udział w ankiecie, nie wyrazilo swej opinii.

Dwaj członkowie parlamentu zamieszani w spisek w Słowacji

PRAGA (SAP) — W Bratysławie zwrócił się do zgromadzenia konstytucyjnego z wnioskiem o zezwolenie **imunitet i wydanie sądu** wi dwóch członków słowackiej partii demokratycznej, Bugara i dr. Kempnego. Dr. Kempny jest sekretarzem generalnym tej partii. Obaj posłowie są zamieszani w wykryty ostatnio spisek słowacki przeciwko **Republice Czechosłowackiej.**

Wiecemin. tow. Fierlinger o swym pobycie w Polsce

PRAGA. — Na ostatnim posiedzeniu Kom. Wyk. Czechosłowackiej Partii Socjal-Demokratycznej, przewodniczący stronnictwa wiceprezes tow. Fierlinger złożył sprawozdanie ze swej podróży do Polski, oraz sprawozdania min. przemysłu tow. Łaszmana i sytuacji w Rumunii, i Bułgarii, a w szczególności o stanie ruchu socjalistycznego w tych krajach.

Komitet Wykonawczy przedyskutował następnie szczegółowo sytuację międzynarodową, której rozwój śledzi z największą uwagą.

Sekr. gen. Stronnictwa, tow. Villim złożył sprawozdanie o przygotowaniach do zjazdu partyjnego, jaki odbędzie się w listopadzie w Brnie.

10 i owo

Jak to było z Afryką Północną?

Dziennikarz amerykański Waverley Roots napisał historię ostatniej wojny. Nie jest to jednak zwykłe dzieło historyczne. Książka nosi tytuł: „Tajne dzieje wojny". Roots udowadnia w niej, że obok oficjalnych wersji o wydarzeniach i posunięciach na szachownicy wojennej istnieje wersja niecficjalna wprawdzie, tym niemniej bardziej zgodna z rzeczywistością. W nowym świetle ukazuje dziennikarz amerykański m. in. historię inwazji Afryki Północnej. Wbrew Rootsa Niemcy rozmyślnie oddali Aliantom tę część Afryki pozłupując się w tym celu znanym francuskim kollaboracjonistą i reprezentantem wielkiego kapitału Lemaigre-Dubreuilem, który za ich wiedzą wszedł w kontakt z wywiadem USA, na którego czele stali ludzie pokroju Dullesa. Stąd niemiecki dowódca zdawał sobie sprawę w lecie 1942 r., Alianci noszą się z myślą lądowania.

W Berlinie postanowiono więc podsunąć Amerykanom łatwy kąsek w postaci Afryki, byleby tylko odciekli ich od ewentualnej inwazji Kontynentu, która by pociągnęła za sobą konieczność koncentracji 100 dywizji niemieckich na Zachodzie. Na obronę Tunisu wystarczyło zaledwie dziesięć. Poza tym Niemcy chcieli dać Amerykanom krwawą lekcję niemieckim. By na wypadek swej klęski militarnej, której ewentualność rozważano w Berlinie już w r. 1942, móc za ich pośrednictwem wygrać pokój. Chodziło przede wszystkim o zachowanie w nienaruszonym stanie wielkich karteli niemiecko-francuskich, stworzonych przez Niemców w okupowanej Francji. Gdyby to im się udało, utrzymaliby bazę gospodarczą do nowych wojennych planów.

Należało więc wprowadzić jakiegoś francuskiego „konia trojańskiego" do obozu Aliantów. W porozumieniu z Niemcami wybrano w tym celu gen. Giraud. Zainscenizowano sprytnie ucieczkę generała z twierdzy Koenigstein i jego „cudowne" wylądowanie w Afryce Północnej. Dodano mu do pomocy kilku generałów reakcjonistów, o których wiedziano uprzednio w niemcach Prieux, który również „uciekł" z Koenigsteinu. Równocześnie za zezwoleniem Niemców wielkie kartele francuskie przez mysłu chemicznego, w których IG miała 51 proc akcji, tzw. kompanie mieszane kontrolowana przez Deutsche Bank, trust Schneidera, związany z Kruppem i Hermann Goering Werke, kartele Montecatini i Wendla na krótko przed inwazją przelały ogromne kapitały do banków północno-afrykańskich. Funduszy tych miały być użyte na pomoc w odpowiedniej chwili obozu Giraud i Darlana.

Również i cała akcja wojskowa niemiecka już po wylądowaniu Aliantów, wskazuje na to, iż Niemcy nie myślały poważnie o wyrzuceniu korpusu ekspedycyjnego z Marokka czy Algieru. Wstrzymywanie dla pewnych celów Niemcy, kilka tygodni po sukcesy Giraud i umieszczenie „robaka kolaboracjonizmu w jabłku alianckim". Na szczęście siły bezkompromisowej walki z faszyzmem były wtedy w obozie alianckim silniejsze i niemiecka kombinacja z „francuskim koniem trojańskim" spaliła na panewce.

Dziesiątki tysięcy ton na aprowizację

WARSZAWA — Na zaopatrzenie ludności, korzystającej z kart żywnościowych zwykłych, wszystkich kategorii w październiku zużyte zostanie: 39.165 ton chleba, 9413 ton mąki pszennej, 2.703 ton kaszy, 3.833,5 ton tłuszczów, 9.402,5 ton mięsa, i 2.370 ton cukru.

Realizacja kart specjalnych, jak dziecinne wszystkich rodzajów, macierzyńskich dla górników i hutników oraz ciężko pracujących pociągnie za sobą wydkowanie na cele z zasobów Państwa: 6.895,4 ton chleba, 1.196 ton mąki pszennej, 314,3 ton tłuszczu, 945,8 ton mięsa, 5.186 tys. litrów mleka, 1.004 ton cukru, 537 ton wyrobów cukierniczych i 258 ton czekolady.

Ponadto na zaopatrzenie rolników na ziemiach zniszczonych oraz nawiedzonych klęskami żywiołowymi przeznaczono znaczne ilości artykułów spożywczych.

ZEZEM

Rozważania kinowe

Co ci kinowcze nie wyrabiają! Najrozmaitsze hocki-klocki. Nawet bez „Wszedej 13-tki" uśmiać się można. Obejrzeć się także bez Filipa i Filipa. Wystarczy przeczytać słowiszcze ob wieszczenie „Film dozwolony od lat 12, 14, 16, 18". Poco aż tak szczegółowa selekcja młodzieży? Jak tak dalej pójdzie, to „gonet przeczytamy, że jakiś film film dozwolony dla dzieci od lat 58 i 59. Ha, ha, ha! Już wiem, że też od razu nie domyślałem się o co chodzi! Jeżeli mamy tylko zdalecą podanie damę swego

dza? Być może kinowcze w myśl hasła, że reklama jest dźwignią handlu wytwarzają sztuczne, tym razem nie prostackie, a owoce zakazane. Wiadomo, co zakazane — to więcej pociąga. Młodzież kupą weli do kina, „drżniemy i oknamy" jak się to mówi w niektórych okolicach Polski. Bi letów znikomych dla młodzieży nie ma, ale na normalny bilet nikt im nie broni (bo nie ma film dozwolony) nawet w wieku od lat 18, chociażby taki smyk jeden z drugim miał zaledwie lat 12.

Zapisali przecież za normalny bilet, w kasie więcej „hopów", a o ma rzenie niech sobie obszy dom i szkoła. Od czego są? Czy tak, czy owak kinowcze nie mają w tym wypadku racji. W przyszłości lepiej niech zrezygnują z ogłaszania obwieszczenia, że jakiś film film dozwolony jest dla młodzieży w wieku od lat 2, a potwierdzą, że od 3 lat nie dozwolone jest w kinach, aby kasjerki nieczynnie oznaczały na odwrotnej stronie biletu rząd i krzesło, a obsługa lokowała publiczność na niewiadzonym miejscu.

Płacę i wymagam...

NIEDZIELNY FELIETON WIKTORA CZYKA

z przyczyn technicznych ukaże się w jednym z następnych nu-

---

sowo film jest dozwolony w wieku od lat 12, jest to szkoc ności bo rze ją za rękę, film oglądać może młodzież w wieku od lat 14-, jeżeli całuje ją w usta od lat 16-ta lat (nie całuje od 16 lat, ale młodzież w wieku od 16 lat może takt film oglądać, a jeśli... itd. to od 18 lat. A wasze jestem na błędnej dro-

Problem zaopatrzenia na zimę

pracowników przemysłu hutniczego

Aktualnym zagadnieniem dla rodzin robotniczych i pracowniczych jest obecnie kwestia zaopatrzenia w żywność na zimę.

Sprawa ta jest tym ważniejsza i wymagająca sprawnego przeprowadzenia, że ostatnio na wolnym rynku notujemy tendencję zwyżkową na takie podstawowe produkty, będące zasadniczym elementem wyżywienia rodzin robotniczych jak ziemniaki, kapusta, jaja czy.

W naszym ośrodku przemysłowym szczególnie ważna jest sprawa zaopatrzenia rodzin pracowników przemysłu hutniczego i węglowego.

Tylko bowiem Śląsk jako teren typowo konsumcyjny, otrzymuje ziemniaki na kartki w naturze, natomiast na innych terenach, pracownicy korzystający z kartek żywnościowych, otrzymują ją ekwiwalent w gotówce, ca 660 złotych za 100 kilogramów.

Dla Śląska ogółem przewidziano zakup 230 tysięcy ton ziemniaków, która to ilość pokryje maksymalne zapotrzebowanie tego terenu.

Część przeznaczono na przydział kartkowy, a ponadto 200 kg otrzymają pracownicy po cenach rynkowych (około 710 złotych za 100 kg).

Jeśli chodzi o pracowników przemysłu hutniczego i metalowego, to zaopatrzenie w ziemniaki na zimę, przeprowadza Zrzeszenie Spółdzielni Spożywców Przemysłu Hutniczego.

Ziemniaki mają być dostarczone dla 174.815 pracowników oraz 255.950 członków ich rodzin.

Oprócz akcji ziemniaczanej, Zrzeszenie Spółdzielni dąży do całkowitego zaopatrzenia swych członków i stołówek pracowniczych w kapustę i jarzyny na zimę. Ilość po 80 kg na każdego pracującego, po cenach wolnorynkowych według notowań giełdy.

Kierownictwo Zrzeszenia Spółdzielni Hutniczych dokłada starań, aby po otrzymaniu kredytów z Ministerstwa Przemysłu i Handlu, należność za ziemniaki, jarzyny nabyte przez robotników po cenach wolnorynkowych, potrącona była na raty.

W pierwszym rzędzie otrzymywane transporty ziemniaków przeznaczane są na zaopatrzenie kart kowe. Dopiero następnie otrzymują ziemniaki stołówki i domy wypoczynkowe. Końcowe transporty przeznaczone zostaną na sprzedaż wolnorynkową.

Dotychczas wydano robotnikom przemysłu hutniczego i metalowego 15 tys. ton ziemniaków.

W wyznaczonych okcwwitanych terminach dostarczono w gotówce za blisko 5 tys. ton ziemniaków. Do 10 listopada br. ma być zakończona akcja dostawy ziemniaków, tak, aby wszyscy robotnicy zostali dostatecznie zaopatrzeni na zimę.

Jest to dotychczasowo ten na otrzymywania transportów, kierownictwo Zrzeszenia Spółdzielni Hutniczych sądzi, iż wywiąże się z przyjętych na siebie obowiązków.

Aktywizacja Szczecina

musi nastąpić jak najszybciej

(Z wywiadu udzielonego przedstawicielowi SAP-u przez dyrektora Departamentu Portów przy Ministerstwie Żeglugi, dr. Stanisława Darskiego).

Najistotniejszym sprawdzianem rozwoju portów jest ich przeładunek. Na tym polu posiadamy duże osiągnięcia. **Gdy w lipcu 1946 r. ogólny import naszych portów wynosił blisko 316 tys. ton, to w lipcu 1947 r. podniósł się do 382 tys. choć odpadł prawie cały import towarów UNRRA.** Tak samo przedstawia się sprawa eksportu, który **wzrosł w tym czasie o 324 tys. ton.**

Najniniejsza obecnie sprawą jest aktywizacja Szczecina. Po przejęciu portu od władz radzieckich nas ważniejszym zadaniem jest należyte wyposażenie techniczne, organizowanie kolei, magazynów itp. **Realne efekty dadzą się odczuć w 1948 r.** Innym poważnym problemem jest **uruchomienie wolnej strefy w Gdyni,** przeznaczonej do przeładunku i magazynowania surowców wkładniczych. W tym roku następuje ogólna odbudowa tego portu. Zainstalowanych zostanie szereg dźwigów, które pozwolą na zwiększenie obrotów.

Produkcja zapałek

ozrasta niepłonnie

WARSZAWA. — Produkcja zapałek normalnych w Polsce wyniosła w okresie minionego półrocza 82.330 skrzyń po 5.000 pudełek, wobec 65.306 skrzyń w analogicznym okresie 1946 roku. Ponadto fabryki wyprodukowały 727 skrzyń zapałek specjalnych.

W związku ze wzrostem produkcji zapałek, wzrosły również z tego tytułu wpływy do Skarbu Państwa, osiągnęły one na koniec ubiegłego półrocza kwotę 365 milionów złotych, wobec 118,7 miliona złotych w analogicznym okresie roku 1946.

W roku 1945 wyprodukowano ogółem 127 skrzyń, w 1946 r. 136.838 skrzyń, a produkcja planowana na rok 1947 wynosi 149.000 skrzyń. **Produkcja zapałek w 1938 r. wynosiła w Polsce 76.874 skrzyń.**

Wzrost produkcji aspiryny

WARSZAWA (PAP). — W ostatnich dniach września Państwowa Fabryka „Polpharma" w Starogardzie rozpoczęła **produkcję aspiryny** w ilości 1,5 tony miesięcznie oraz środka przeciwgrzybicznego Intyrysy w ilości 300 tysięcy tabletek miesięcznie. W najbliższym czasie fabryka wytwarzać będzie około **2 ton aspiryny miesięcznie.**

Odkrycie pokładów rudy uranu

WASZYNGTON. — W północno - wschodniej części Colorado w prowincji Routt odkryto pokłady rudy, zawierające wyjątkowo bogaty procent uranu.

Pierwsze ekspertyzy wykazały 67,7 proc. uranu.

Paczka »dobrej woli«

dla odbiorców w Polsce

Spółdzielnie Przesyłek Amerykańskich dla Europy C.A.R.E. dzięki uprzejmości „Społem" urządziła wystawę różnego rodzaju paczek CARE obecnie dostarczanych w Polsce w ośmiu wystawowym Okręgowego Oddziału Wielkiemiejskiego „Społem" w Katowicach ul. Rynek II. Są tam paczki żywnościowe, paczki z kocami, z kuponami wełnianymi i bawełnianymi, wełną do robót szydełkowych i na drutach, bieliznę pościelową, wyprawki dziecięce, tym nością dla osesków i dla niemowląt, szmalcem i mąką. Zawartość tych paczek została tak dobranaażeby zaspokoić potrzeby rodzin w krajach zniszczonych wojną.

C.A.R.E. jest organizacją nie obliczoną na zysk, została utworzona przez amerykańskie organizacje charytatywne, ażeby umożliwić obywatelom zachodniej półkuli przesyłanie żywności i innych artykułów do ich przyjaciół i krewnych w Europie. Znaczna część darów C.A.R.E. idzie do instytucyj. Wszystkie paczki kosztują amerykańskiego ofiarodawcę 10 dolarów za wyjątkiem paczek ze smalcem i z mąką, które kosztują 4 dolary. Dostawa paczek jest gwarantowana. Jeżeli adresata nie można odnaleźć pieniądze są zwracane ofiarodawcy. Dostawa paczek w Warszawie odbywa się w biurze CARE w Warszawie. Poza Warszawą dostarcza je „Społem" z Gdyni poczta jako przesyłki wartościowe. W każdym wypadku podpisane pokwitowania zwrotne przesyłane są ofiarodawcy.

Centralne biuro CARE w Ameryce mieści się w New Yorku, 50 Broad Street Oddziały i przedstawiciele rozsiani są w wielu większych miastach Stanów Zjednoczonych dla wygody ofiarodawców. Zlecenia na paczki dla Polaków przychodzą do New Yorku z całego świata. Gdziekolwiek osiedlili się Polacy emigranci, łącznie z Egiptem, Kanadą, Chinami i wieloma krajami Ameryki Południowej.

Ceny maksymalne w restauracjach

będą obowiązywać od 15 listopada

WARSZAWA. „Od 1. listopada ustalimy marżę zysku brutto dla przemysłu gastronomicznego, a od 15 listopada ceny maksymalne na wszystkie dania restauracyjne w całej Polsce"—mówi dyrektor Biura Cen. Ceny maksymalne będą oczywiście zróżnicowane w zależności od miasta, w którym znajduje się zakład gastronomiczny i kategorii lokalu.

Również najprawdopodobniej w połowie listopada przystąpimy do ustalania cen za usługi szewskie i krawieckie. Będzie tu dużo do zrobienia, gdyż w obu tych dziedzinach, a zwłaszcza w szewstwie panuje kompletny chaos i częstokroć dwa sąsiadujące ze sobą zakłady żądają za usługi cen różniących się od siebie o 50 i więcej procent.

Natomiast ceny maksymalne na owoce i warzywa wprowadzone zostaną prawdopodobnie dopiero od 1 listopada. Jedynie ceny na ziemniaki będą ustalone. Będą się kształtowały najprawdopodobniej w granicach 7.25 zł. do 7.50 za kilogram przy zakupie ilości ponad 50 kg.

Miliardowe obroty

Centrali Zaopatrzenia Hutniczego

Dostawy Centrali Zaopatrzenia Hutniczego w miesiącu sierpniu b. r. wyniosły ponad miliard złotych.

W stosunku do miesiąca lipca b. r. wartość wykonanych dostaw zmniejszyła się o 295.277.000 złotych. Natomiast Centrala świeciła zapasy gotowe w własnych składowiskach rud, wartość których na 31. 8. 1947 wyniosła około 109.628.000 złotych. Rudy te będą dostarczone do hut w okresie zimowym. Wartość materiałów, **sprowadzonych z poszczególnych krajów wyniosła ogółem — 489.916.000 zł.**

100 ton płynnego owocu na rynku krajowym

WARSZAWA. — Podczas tegorocznej kampanii fabryki przetwórstwa owocowo - warzywnego wyprodukują między innymi: 30 ton win owocowych, 100 ton płynnego owocu, 600 ton konserw owocowych, 3800 ton marmelady, 1460 ton ogórków kiszonych, 7 tys. ton kapusty kiszonej, 500 ton produktów owocowych, 2000 ton pulpy owocowej, po 200 ton owoców suszonych warzyw suszonych itp.

Udział hutnictwa

w międzynarodowych wystawach

W Sztokholmie, Plovdiv (Bułgaria) i Pradze odbyły się wystawy międzynarodowe, w których wzięło udział hutnictwo polskie.

Urządzone na tych wystawach stoiska obrazowały dorobek hutnictwa w latach 1945—47 i wzbudziły u zwiedzających wielkie zainteresowanie i podziw dla osiągnięć naszego przemysłu hutniczego. Szczególnie duże zainteresowanie wzbudziło stoisko hutnictwa polskiego w Pradze, gdzie, m. in. min. tow. Grossfeld wygłosił się o naszych eksportach z wielkim uznaniem.

PRZEGLĄD PRASY

Przedszkola winny być obowiązkiem

„Kurier Codzienny" omawia zagadnienie opieki nad młodzieżą w wieku przedszkolnym oraz znaczenie przedszkoli. Dziennik podaje, że:

„Przed wojną przedszkola rozwijały się słabo, ich stan lj czebny poprawił się dopiero w czasie od 1945 do 1947 r. Jeszcze w maju 1945 r. posiadaliśmy zaledwie 853 przedszkoli do których uczęszczało 49.000 dzieci, wychowywanych pod kierunkiem 1.395 nauczycieli. W październiku już jednak 1946 r. liczba przedszkoli wzrosła do 3.749, a liczba dzieci do 203.607, wreszcie i liczba wychowawców do 5.570. Stan ten zmienia się w dalszym ciągu na korzyść i według danych z czerwca br. liczba przedszkoli wynosi obecnie 4.685, liczba dzieci 253.569, wychowawców 7.120. Dzieci w przedszkolach stanowią już 19 proc. w stosunku do liczby wszystkich dzieci w Polsce".

Autor artykułu podkreśla, że przedszkole spełniają wielkie zadanie w kształtowaniu duszy młodzieży w wieku przedszkolnym.

Przez pierwsze 6 lat można dziecko doskonale urabiać, a na wet kształcić i intensywnie rozwijać przez odpowiednio dobrane gry, zabawy oraz lżejsze zajęcia systematyczne. W chwili, kiedy odbudowa zniszczonego kraju pochłania całą energię dorosłych, przedszkola w Polsce powinny awansować do roli ogólno-narodowego instrumentu wychowania, tak samo powszechnego jak szkoła podstawowa".

KOLUMNA AKADEMICKA

REDAGOWANA PRZEZ ZWIĄZEK NIEZALEŻNEJ MŁODZIEŻY SOCJALISTYCZNEJ

UKAŻE SIĘ w najbliższym CZWARTKOWYM NUMERZE naszego pisma jako pierwsza kolumna stałego dwutygodniowego dodatku

NOWINY LITERACKIE

Krakowskie zbiory muzealne po wojnie

Wywiad z wiceprezydentem Krakowa ob. Torem

Kraków był zawsze w Polsce reprezentantem sztuki i nauki, a po zburzeniu Stolicy, posiada swą tradycją w tych dwóch dziedzinach. Jest jedynym miastem w Polsce, które ocaliło prawie wszystkie zabytki kulturalno-historyczne. Tutaj posiada Kraków największe i najliczniejsze muzea, które podczas okupacji przeszły wiele, a i teraz jeszcze borykają się z różnymi trudnościami.

Dla zasięgnięcia bliższych informacji w sprawie muzeów krakowskich zwróciłem się do wiceprezydenta Tora, pełniącego m. in. opiekę i nad tym zagadnieniem.

— Kraków liczy 13 instytucji o charakterze muzealnym. Są to przy muzeum — Muzeum Narodowe, Przemysłu Artystycznego i powołane w roku ubiegłym przez Radę Miejską Muzeum Historyczne, dalej idą muzea państwowe: zbiory sztuki na Wawelu, muzeum uniwersyteckie, niektóre bowiem z nich dla siebie sierdzimy, muzeum etnograficzne, jedyne właściwie w Polsce, dwa muzea przy PAU: Archeologiczne i Przyrodnicze. Muzeum Czartoryskich. Muzeum Diecezjalne, oraz trzy przy U. J.: Zoologiczne, Mineralogiczne, oraz zbiory historii i sztuki.

— KTÓRE Z NICH POSIADA NAJWIĘKSZE ZNACZENIE?

— Największe znaczenie posiada ogólnopolskie Miejskie Muzeum Narodowe pod dyrekcją prof. Feliksa Kopery. Historia instytucji jest bardzo ciekawa. Galeria Muzeum powstała w 1850 roku, a obecnie od 70 lat jest na usługach kultury i sztuki polskiej utrzymywana ofiarnie przez inne miasta.

Jest zasadą, że przy urządzaniu galerii obrazów i rzeźb należy się kierować dwoma względami: artystycznymi i naukowymi, gdyż rozmieszczenie dzieł winno przede wszystkim ładnie i pięknie wpływać na widza. Niestety, w galerii w Sukiennicach przeprowadzenie tego rodzaju ugrupowania, względnie nawet szczupłość miejsca, jest niemożliwe.

Niezłychane trudności ze zbiorami — i to podczas okupacji — bo zarówno Niemcy wkroczyli do Krakowa, natychmiast poczęli się interesować inwentarzem, sporządzonym przecież dla ich dobra. Szczególnie „zainteresowanie" wykazał tu prof. Peters, gubernator, który już poprzednio dał się poznać ze swej niegodziwej, dla działalności w PAU Petersa wrogiej i wrogiej wszystkie inwentarze i drukowane katalogi, prowadząc brutalną pajonkę na zespół pracowników. Inwentarze zabrano wraz z katalogami archiwum, a archiwum muzealne ocalczowano i zwrócono ciężkimi kwotami w walucie okupacyjnej.

Po dłuższym czasie dyrektor muzeum odzyskał inwentarze i katalogi, jednak zdekompletowane, a to przez prostą dla wprowadzenia dezorientację.

Podsekretarz stanu, dr. Muellmann (SS) upoważniony został do bezpośredniej skarbów kultury Polsce. I rzeczywiście — „zabezpieczył" całe tysiące najcenniejszych obiektów, poszukując wśród wszystkim gobelinów kilkaset z jego rzekomo zabrano z katedry w wawelskiej. Zabrano też główne wejmogi dywanu perskiego, którego drugą część wykupiła na z Polski przed wojną, znalazła się w „Kaiser Friedrich Museum".

Z polecenia Muellmanna przeprowadzono również poszukiwania w Muzeum Narodowym.

Niemcy wydali rozkaz ustawienia wszystkich schowanych w czasie działań wojennych obiektów — to po „przeglądzie" nastąpiła rekwizycja najcenniejszych okazów.

Znamienną jest rzeczą, że wszyscy przybyli urzędnicy niemieccy byli doskonale obznajomieni z zabytkami muzeum, gdyż pod pozorem studiów bawili przed wojną w Polsce, korzystając z wszelkich ułatwień dla cudzoziemców. Pośa uczonymi niemieckimi czynni byli na tym polu architekci Horstmann i Kestlen, którzy prowadzili przebudowę Wawelu i Kressenowie i pod pozorem osobistego zainteresowania sztuką ograbiali dzieła sztuki.

W muzeum Szalskich hussowali Niemcy przez kilka miesięcy, zabijając nawet deszczy i umieszczając po prostu dzieła sztuki na bruku. Muzeum zostało zajęte przez dywanów i mebli przy czym Herstmann zabrał z muzeum im. Baraoza najcenniejszy dywan kaukazki z 15. wieku, wiekuistnie publikowany Kazel odnowił go restauratorze Annie na Wawelu. Najniższe bodaj kobietą, że zwolnił tej synce Restauratorka jednak zawiadomiła dyrektora Szyszko - Bohusza i je wszystkie dzieła sztuki wywieziono wrócili do muzeum.

— KOMU NALEŻY ZAWDZIĘCZYĆ OCALENIE ZBIORÓW?

Należy podkreślić, że cały personel muzeum w ilości około 50 osób bronił zabytków bardzo solidarnie i z pełnym zrozumieniem ciążącej na nim odpowiedzialności moralnej. Jedynie dzięki temu stanowisku udało się ocalić („Hold Prukki" czyli „cierpiący Tor").

Muzeum ocaliło poza swoimi zabytkami całą prawie ilość dzieł prywatnych, przyjętych przez dyrektora Kopera, który w ten sposób ofiarował przed zaborczością niemiecką jak największą ilość dzieł sztuki. Ocalono również niektóre zabytki z Zamku Królewskiego z Warszawy, wykonywane okolicznie, że Niemcy, niezyjeżdżając z Warszawy do gubernatora Franka do Krzeszowic, przetrzymywali niektóre obiekty w Krakowie.

— JAK PRZEDSTAWIAJĄ SIĘ PROJEKTY NA NAJBLIŻSZĄ PRZYSZŁOŚĆ?

—Po okupacji urządzona została Galeria w Sukiennicach, dom Szalskich, dzięki zrozumieniu PPR i życzliwemu stanowisku pana dr. Drobnera, zwłaszcza pozwolił na ponowne rozmieszczenie cennych zabytków.

Na razie muzeum im. Czapskich i Dom Matejki spełniają jedynie rolę magazynów, gdzie są złożone największe zbiory numizmatyczne i największy zbiór grafiki.

Racjonalne rozmieszczenie wszystkich zbiorów może nastąpić dopiero z chwilą opróżnienia tych dwóch muzeów z zamagazynowanych tam przedmiotów.

Muzeum Czapskich, odbudowane z remontowanego miejsce będzie jak przed wojną, dział numizmatyczny, graficzny oraz mała galeria dawnych mistrzów europejskich.

Dom Matejki, również uremontowany, pomieści prace ilustrujące twórczość mistrza, jego życie i zbiory przez niego zebrane. Odtworzona organizacja nastąpi w chwili oddania do użytku nowego gmachu Muzeum Narodowego.

Wspaniałe sale w tym nowoczesnym gmachu pozwolą lepszym wyeksponowaniu krajowym, jak również gościom zagranicznym oglądać w społeczności realne dowody kultury polskiej.

Ministerstwo Kultury i Sztuki w całkowitym zrozumieniu zarówno naukowego i pedagogicznego, jak reprezentacyjnego znaczenia zabytków muzealnych — otoczy niewątpliwie w dalszym ciągu najserdeczniejszą opieką nowobudowany ze społeczeństwa dowody kultury polskiej.

Ministerstwo Kultury i Sztuki w całkowitym zrozumieniu zarówno naukowego i pedagogicznego, jak reprezentacyjnego znaczenia zabytków muzealnych — otoczy niewątpliwie w dalszym ciągu najserdeczniejszą opieką nowobudowany ze społeczeństwa dowody kultury polskiej.

Rozmowę przeprowadziła

Stefania Szadkowska

Zboże radzieckie

płynie do Polski

(A) W Przemyślu zorganizowany został punkt odbioru transportów zboża, dostarczanego nam przez Związek Radziecki w ramach umowy handlowej, dającej dostawy zboża w ilości około 300 tysięcy ton.

Stronę techniczną tej akcji sprawiają Związek Gospodarczy Społdzielni R. P. „Społem", którego pracownicy dokonują w Przemyślu rozładunku transportów i kierują je wedle otrzymywanych rozdzielników na stacje przeznaczenia, względnie na punkty przeładunkowe.

Na punkcie przeładunkowym pod Przemyślem odbiera „Społem" około 1,000 ton zboża dziennie. Dotąd nastąpiło podanie jako też towaru i rozkaz podjęcia do stacji Rozwadów, celem dalszej rozsyłki. W związku z napływem transportów radzieckich powstała potrzeba zorganizowania drogą powietrzną przeładunkowego w Dębicy, który otwarty został 7. 10. b. r. i gdzie w ciągu dwóch dni odebrano już i przeładowano 100 wagonów o zawartości około 1.600 ton zboża.

Teatr OM TUR

organizuje się w Krakowie

(A) Przy Miejskim Komitecie w Krakowie utworzony został zespół teatralny, jako pierwszy stąpień do utworzenia teatru OM TUR. Teatr ten, jako teatr oświatowy, ma w założonych swym stać się placówką, propagującą myśl socjalistyczną.

Zespół teatralny podzielony został na inauguracyjnym zebraniu na trzy części. Pierwsza grupa, recytatorska, przystąpiła natychmiast do pracy. Zadaniem jej będzie organizowanie wieczorów recytatorskich zespołowych i indywidualnych, przy czym na program złożą się montaże scaniczne, dialogi, pieśni itp. Zespół ten ma na celu zaślenie programem świetlic na terenie województwa krakowskiego.

Druga grupa pracować będzie w teatrze marionetek, trzecia zaś — stanowić będzie zespół stały, który przygotuje w najbliższym czasie „Zaczarowane Koło" L. Rydla, „Szczewiczo Koło Młyna" Fiukowskiego.

Konferencja ZNMS i AZWM

(A) Odbyło się posiedzenie Komisji Koordynacyjnej Związku Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej i Akademickiego Związku Walki Młodych „Życie", w którym brało udział po pięciu przedstawicieli obu organizacji. Oprócz spraw, związanych z inauguracją, roku akademickiego i z inauguracją w Bratniej Pomocy — omawiano obszernie sprawy współpracy ZNMS i AZWM na szczeblu ogólnym, które ostatecznie uregulowane zostaną oraz gotowe umowy obecnie opracowywane, przy między Zarządami Głównymi obu organizacji.

Delegacja chłopów krakowskich złożyła dar Prezydentowi RP

WARSZAWA. — W tych dniach Prezydent RP ob. Bierut przyjął na audiencji delegację dziękczynną z wojewódstwa krakowskiego, na czele której stali wojewoda Paszkiewicz i prezes Związku Samopomocy Chłopskiej. Chłopi z pięciu powiatów woj. krak.-sokiego złożyli ob. Bierutowi dar w postaci wieńca dożynkowego oraz artystycznie wykonanej skrzyni z ekspozytami sztuki ludowej.

Po śniadaniu, na którym Prezydent Bierut wraz z premierem Cyrankiewiczem i Marszałkiem Żymierskim ugościli chłopów, odbyły się na dziedzińcu belwederskim popisy tańcowe przy wtórze kapeli góral-

Proces o sabotaż lśbrzyeny w Chrzanowie

Unieruchomił maszyny

przez kradzież pasów transmisyjnych

(S) Sala świetlicowa w Pierwszej Fabryce Lokomotyw w Polsce — Chrzanowie, zamieniona została na sale sądową.

Rejonowy Sąd Wojskowy na sesji wyjazdowej sądzi sprawę robotnika fabryki, Windyslawa Palki, oskarżonego o sabotaż.

W sali zgromadziła się cała załoga fabryczna. Obecny jest również starosta chrzanowski, tow. Karol Wilarski.

Przewodniczący odczytuje akt oskarżenia, z którego wynika, że Władysław Palka, lat 37, ślusarz, zamieszkały dwuletnia dzieci, w lutym 46 roku podjął pracę w fabryce lokomotyw. Lekarz fabryczny rozpoznał u niego wkrótce gruźlicę. Po leczeniu w szpitalu na koniec Uzdrowisku. Fabryka przydzieliła go do lżejszej pracy w charakterze dozorcy.

Oskarżony, wykorzystując zaufanie przełożonych w pierwszych dniach sierpnia o godz. 6. gdy na oddziałach nie było jeszcze nikogo, ukradł pas z tokarki. Wyniósł go przez podwórze fabryczne i sprzedał przez płot, a po pracy zabrał do domu. Oskarżony pozbył pas na kwotę 1 tysiąca złotych. Likwidował, za 1 300 złotych. W dniu 13 sierpnia zachęcony bezkarnością, zabrał pas z wiertarki na oddziale armaturowym jedyny w swoim rodzaju, uniemożliwiając pracę maszyny.

Oskarżony przyznaje się do winy, tłumacząc swój czyn chęcią zdobycia pieniędzy na lekarstwa. — Ze słów oskarżonego widać, że nie rozumie swych win względem ogółu.

Przewodniczący tłumaczy oskarżonemu, że „fabryki, które dostarczają lokomotyw nie tylko na potrzeby kraju, ale i zagranicę musi wykonać swój program. Krzywda uczyniona przez kradzież pasa mogła być niepowetowana, a trudności w sprowadzeniu i zatrzymaniu maszyny czynią pewien wyłom w ogólnym mechanizmie pracy. Fabryka dbała o oskarżonego — fabryka ta dawała chleb oskarżonemu. Dała każdy robotnik w każdej fabryce, walczy o lepsze jutro dla społeczeństwa. Czy rozumie oskarżony jak niebiegłe by to jego postępowanie?"

Na pytanie przewodniczącego oskarżony ze skruchą oświadczył: „Teraz dopiero rozumie że problemem krzywdę Państwu, bardzo żałuję swego czynu i wstydzę się wobec kolegów".

Po zeznaniach świadków prokurator podkreśla, że proces ma znaczenie przykładowe bowiem sabotaż choćby pośredni w okresie odbudowy jest niebezpieczny dla Państwa. Na pierwszy plan produkcji wysuwając się fabryka lokomotyw — robotnicy włożyli niesłychanie dużo trudu w jej uruchomienie. Krzywdę, wyrządzoną przez oskarżonego, nadrobili jego koledzy, jednak gdyby takich przestępców było więcej — plan inwestycji który należy dobrze byt dla każdego robotnika nie został wykonany. Wnosząc o wyrok, który byłby nauką dla wszystkich, o dużą surowością.

Po przerwie sąd zabiera głos obrońca z urzędu, mecenas dr. Hellpern, który stwierdza, że za sabotaż grozi kara śmierci, jednak ciężka choroba oskarżonego, jego brak uświadomienia społecznego, oraz czynna pomoc w walce o szybką przebudowę kraju. Obrońca odwołuje się do uczuć litości Sądu i prosi o najmniejszy wymiar kary.

Po naradzie Rejonowy Sąd Wojskowy skazuje Władysława Palkę na 4 lata więzienia, przyczym przewodniczący w uzasadnieniu podkreśla, że biorąc pod uwagę umyślność oskarżonego i jego ciężkie życie, sko- sto- sumowano miska kara, aby mógł powrócić do społeczeństwa i wykazać skruchę i żal za swój czyn przez pracę dla dobra Państwa.

Wyjaśnienie Ministerstwa Odbudowy

WARSZAWA. — W związku z wiadomością, jaka ukazała się w prasie p. t. „Inwestycje budowlane należy zgłosić do 18 b. m." — Ministerstwo Odbudowy wyjaśnia że obowiązek zgłaszania inwestycji budowlano - montażowych do Państwowego Planu Inwestycyjnego na rok 1948 dotyczy wyłącznie inwestorów publicznych.

Osoby prywatne oraz spółdzielcze obowiązkowi temu nie podlegają.

Sprzedaż cementu

bez ograniczeń

WARSZAWA — Przewidziane jest całkowite zniesienie ograniczeń w sprzedaży cementu. Dotychczasowa produkcja cementu w kraju pozwala na wolną sprzedaż cementu w obrębie wewnętrznej.

W nadchodzącym kwartale przewiduje się eksport cementu w wysokości 150 tys. ton.

Powrót 25 tys. dzieci

z Niemiec do Polski

ŁÓDŹ. — Repatriacja Niemców z Polski zakończona będzie w pierwszych dniach listopada. Obecnie wyjeżdżają ostatnie transporty. Zarówno chorzy, jak i dzieci odjadą pociągami sanitarnymi, które w drodze powrotnej przywiozą dzieci polskie, przebywające w Niemczech, w liczbie 25 tys.

NOWINY LITERACKIE

Organizacje akademickie o demokratyzacji wyższych uczelni

Studenci potępiają działalność WIN i PSL w procesie krakowskim

(W) W dniu 10 bm. odbyło się w lokalu ZNMS w Krakowie pierwsze w nowym roku akademickim posiedzenie Stałej Komisji Porozumiewawczej Organizacji Młodzieżowych, na którym po zanalizowaniu sytuacji i atmosfery, jaka panuje na wyższych uczelniach, uchwalono następującą rezolucję:

„Na pierwszym powakacyjnym zebraniu ASKPOM w Krakowie wchodzące w jej skład organizacje: Akademicki Związek Walki Młodych „Życie", Związek Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej, Akademickie Koło Związku Młodzieży Wiejskiej „Wici", Akademickie Koło Związku Młodzieży Demokratycznej — przyłączają się do głosów potępiających antypolską działalność ujawnioną w krakowskim procesie Niepokólczyckiego i współwinnych.

Piętnując szczególnie tych, którzy jako przedstawiciele nauki — zamiast przodować w dziele [illegible] i odbudowy, swymi przestępczymi czynami przeciw Narodowi i państwu usiłowali skierować naukę polską na tory wstecznictwa i reakcji, apelujemy do władz państwowych i społecznych [illegible] o bezwzględne i konsekwentne przeprowadzenie demokratyzacji wyższych uczelni.

Wzywamy wszystkich profesorów, docentów i asystentów, aby w pracy naukowej i wychowawczej akcentowali swą zdecydowaną pozytywną postawę wobec osiągnięć Polski Ludowej i tym samym przyczynili się do uzdrowienia atmosfery wyższych uczelni.

Wzywamy wszystkich kolegów akademików do potępienia resztek faszyzmu i kontynuatorów jego idei.

W dążeniu do wychowania nowego typu studenta świadomego ciążących na nim zadań, twórcę go i czynnego budowniczego państwa ludowego. — wypowiadamy zdecydowaną, bezkompromisową walkę resztkom reakcji, podziemia politycznego i podziemia gospodarczego oraz wzywamy do niej całą młodzież akademicką.

Co otrzymamy na kartki?

(K) Miejski Wydział Aprowizacji zawiadamia, że na karty żywnościowe [illegible] miesiąca października br. wydawane będą w nieprzekraczalnym terminie do dnia 31 października na stępujące towary:

chleb kat. I —odcinki Nr. 1—8, 17—23, 42, 43; kat. II — odc. Nr. 1—8, 17—21; kat. IR odc. Nr. 1—8; kat. III odc. Nr. 1—8, 17, 18. kat. IIR odc. Nr. 1—8, po 0.5 kg na każdy odcinek.

Dod. „C" odcinki Nr. 1—4 po 1 kg na każdy odcinek.

Mąka pszenna, gatunkowa USA. kat. I — a 2 kg; kat. II — a 1.5 kg; kat. IR — a 1 kg kat. III — a 1 kg odcinki Nr. 9, 10, 15, 16

Cukier: kat. I — a 0,5 kg kat. II a 0,4 kg; kat. IR — a 0,25; odcinki Nr 11, 12, 13, 14, dod. „D" — a 0.25 kg, dod. „M" — a 0,25 kg; odcinki Nr. 8

tłuszcz (olej rafinowany): kat. I — a 1 kg; odc. Nr. 30. 31, 32, 33; dod. „C" — a 0,25 kg, odc. Nr. 5; dod. „M" — a 0,25 kg; odc. Nr. 9

mięso (konserwy mięsne, rybne, śledzie, krwawa kiszka): kat. I — a 1 kg konserw; kat. II — a 0,75 kg konserw; kat. III — a 0.375 kg konserw; kat. IIR — a 0,50 kg konserw; kat. II R — a 0,25 kg konserw; odc. 28, 29, 34, 35, dod. „C" — a 0.25 kg konserw; odc. Nr. 6.

Różnice do 1 kg konserw mięsnych lub rybnych będą wyrównywane śledziami lub krwawą kiszką w następującym stosunku: 1 kg konserw = 2 kg śledzi = 3 kg krwawej [illegible].

Punkty rozdzielcze winny zgłaszać się w Miejskim Wydziale Aprowizacji wraz z rejestracją o odbiór [illegible] gnat w dniach od 13 do 15 bm.

Równocześnie zawiadamia się, iż punkty rozdzielcze winny wydawać po 2 kg chleba dziennie na jedną kartę żywnościową a nie kilka lub kilkanaście bochenków.

Konsumenci nie pobierający chleba w wyżej wymienionym sposób a [illegible] odcinki pod koniec [illegible]

Ambasador Jugosłowiański w Krakowie

(IM) Do Krakowa przybył ambasador jugosłowiański Rade [illegible] W czasie swego pobytu w Krakowie złożył wizytę wojewodzie krakowskiemu tow. dr. Pasenkiewiczowi.

Ambasador Pribicevic pragnie zwiedzić zabytki miasta i zapoznać się z jego życiem kulturalnym.

Wczoraj wieczorem ambasador obecny był na przedstawieniu komedii Fredry „Mąż i żona".

Pobyt ambasadora jugosłowiańskiego w Krakowie potrwa [illegible]

Uwaga! Sklep C.H.D. Nr 400,

[illegible] Związku b. Więźniów Po-lit. Kraków, Basztowa 8. II. p. — Sprzedaje towary tekstylne i galanterię bez ograniczenia.

Dla Świata Pracy akcja specjalna, za okazaniem legitymacji członkowskiej Związku Zawodowego, 10 proc. i 5 proc. zniżka! (g—863)

PCK przewozi chorych

(A) Polski Czerwony Krzyż, Oddział w Krakowie, Plac Jabłonowskich 2, telefon 546-81, uruchomił przewożenie chorych osób z prowincji ogrzanymi sanitarkami — za przystępną opłatą.

Zamówienia załatwiać można osobiście lub telefonicznie w Biurze Pełnomocnika Oddziału w godzinach urzędowych od 8 — 15.

Zamawiający sanitarkę celem przewiezienia chorego do szpitala w Krakowie, musi się wykazać pisemnym zapewnieniem przyjęcia odnośnej Dyrekcji szpitala.

Do Jugosławii po naukę

wyjadą młodzi Zagłębiacy

(O) W sali Ratusza w Sosnowcu odbyła się konferencja kierowników szkół z inspektorem szkolnym na czele, na której omawiano sprawę wyjazdu młodzieży do Jugosławii na naukę i szkolenie zawodowe w trzyletnich szkołach przemysłowych. Akcja ta odbędzie się w ramach wymiany specjalistów z gospodarczej i kulturalnej między Polską a Jugosławią.

Grupy zawodowe, w których młodzież zależnie od uzdolnień i przydatności będzie szkolona, i następujące: przemysł metalowy, elektrotechnika i energetyka, przemysł motoryzacyjny, przemysł odlewniczy, montérzy konstrukcji żelaznej, typografika, maszyniści litograficzni, cynkografia, precyzyjna mechanika, przemysł skórzany, przemysł chemiczny, jedwabnictwo.

Młodzież przez cały okres pobytu w Jugosławii będzie pod opieką polskich wychowawców i będzie miała zapewnione odpowiednie [illegible] utrzymanie w internatach, wynagrodzenie, opiekę lekarską, urlopy i wczasy.

O mieszkanie dla studentów

(A) Zbliża się otwarcie nowego roku akademickiego. Każdego dnia przybywają do Krakowa liczne rzesze nowoprzyjętych studentów, których oczywiście nie mogą pomieścić nierozporządzające odpowiednią ilością pokoi Domy Akademickie.

W biurze Towarzystwa Przyjaciół Młodzieży Szkół Wyższych pojawiają się codziennie ogonki studentów proszących o pośrednictwo przy wynajmie mieszkań. Dla [illegible] towarzystwo zwraca się ponownie z apelem do społeczeństwa krakowskiego o zgłaszanie wolnych pokoi i stancji w biurze towarzystwa (Rynek Kleparski 4, pokój 206 godz. 13—18).

PRZEGLĄD SOCJALISTYCZNY PRZEGLĄD

Przychodnia skórno-weneryczna

Syfilis najstraszniejsza obok gruźlicy klęska doby dzisiejszej i największa groźba dla zdrowia narodu, jest chorobą uleczalną. Należy tylko poddać się systematycznemu leczeniu. Państwo zapewnia niezamożnym obywatelom bezpłatne leczenie w przychodniach skórno-wenerycznych w ośrodkach zdrowia.

W Krakowie przychodnia skórno-weneryczna czynna jest: poniedziałki, wtorki, czwartki, piątki od godz. 17 — 19 W Miejskim ośrodku zdrowia przy ul. Skawińskiej 8.

Poza Krakowem przychodnie kie czynne są w ramach ośrodka zdrowia powiatowego, miejskiego, czy wiejskiego.

Kurs przewodników po Krakowie

Polskie Towarzystwo Krajoznawcze i Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego organizuje bezpłatne kursy dla przewodników po Krakowie. Pierwszy kurs rozpoczyna się 20 października i trwać będzie do 20 grudnia b. r. Wykłady odbywać się będą trzy razy w tygodniu w godz. 18—20, w lokalu Instytutu Geograficznego, ul. Grodzka 64.

Na kurs przyjmuje się pracowników świetlicowych, działaczy kulturalno - oświatowych, studentów wszystkich wyższych uczelni. Uczestnicy zobowiązują się do oprowadzania za ustalonym wynagrodzeniem wszystkich wycieczek, organizowanych przez TUR i PTK.

Zapisy przyjmuje sekretariat TUR, ul. Garbarska 1, w godzinach 8—15.

Zawody bokserskie

Wisła - Garbarnia 16:0

[illegible] zawodach bokserskich o drużynowe mistrzostwo Krakowa bokserzy Wisły rozgromili nowo-[illegible] sekcję bokserską Garbarni. [illegible] zaprezentowali się bardzo słabo tak, że większość walk zakończyła przegraną przez k. o. Jedynie dwie walki przegrali na punkty. Na usprawiedliwienie trzeba podać, że większość wodników to nowicjusze, którzy wykazują wiele chęci. Na tle takiego przeciwnika trudno sklasyfikować rutyniarzy Wisły.

Waga musza: Szczurek (W) pokonał na punkty młodego i ambitnego walczącego Blicharza (G).

Waga kogucia: Giergiel (W) pokonał w drugiej rundzie przez k. o. Jamroza (G)

Waga piórkowa: Gromala (W) mając przez wszystkie trzy rundy zupełną przewagę wygrał na punkty z Romkiem (G), który wykazał wielką odporność na ciosy.

Waga lekka: Dudzik (W) zwyciężył w drugiej rundzie przez k. o. z Mamonjem (G).

Waga półśrednia: Natkaniec (W) zwycięża w pierwszej rundzie przez k. o. z surowym Jaskółką (G).

Waga średnia: Matula (W) znokautował w pierwszej rundzie Kwaśnika (G).

Waga półciężka: Kolut (W), mając przez wszystkie rundy wyraźną przewagę wygrywa przez techniczne k. o. z wyjątkowo twardym Sendorem (G).

Waga ciężka: Zbik (W) zdobył [illegible] vo. z powodu braku przeciwnika.

[illegible] ob. Moskal, [illegible]

Cracovia - Korona w boksie

(SW) W najbliższą niedzielę w hali WF i PW przy ul. Zwierzynieckiej odbędą się zawody bokserskie o drużynowe mistrzostwo Krakowa pomiędzy powyższymi drużynami. Będzie to pierwszy występ pięściarzy Cracovii w tegorocznym sezonie bokserskim, którzy zapowiedzieli występ kilku nowych dobrze zapowiadających się zawodników.

Początek zawodów o godz. 19.

Zawody lekkoatletyczne Cracovia - Wisła

(SW) Na zakończenie sezonu lekkoatletycznego zostaną rozegrane zawody lekkoatletyczne w konkurencjach pań i panów pomiędzy dwoma odwiecznymi rywalami. Zawody powyższe dadzą nam możność zorientowania się w wynikach pracy obydwu klubów W ramach ich dojdzie do sensacyjnego pojedynku mistrza Polski na 1.500 m, Widerskiego oraz doskonale zapowiadającego się średniodystansowca Widła.

Spotkanie powyższe odbędzie się na stadionie miejskim w sobotę o godz. 15 oraz w niedzielę o godzinie 10.

Wyścig samochodowo-motocyklowy w Krakowie

(SW) Staraniem Automobilklubu Polskiego Oddział w Krakowie przy współpracy Okręgowego Związku Motocyklowego odbędą się okrężne wyścigi samochodowo-motocyklowe z udziałem najwybitniejszych [illegible] automobilistów i motocyklistów. Wyścig ten odbędzie się na trasie Aleja 3-Maja - [illegible]

KOMUNIKATY

Emeryci ZUS. wypadkowi winni zgłosić otrzymane karty odzieżowe [illegible]

[illegible] nalne (krakowskie i inne) jak sukmany, kaftany gorsety, buty itp.

Zgłoszenia: Karmelicka 1. I p. od 8 — 12 tel. 503-48 i 580-42.

[illegible]

[illegible] dla kandydatów na I rok [illegible] odbędzie się we wtorek dnia [illegible] października br. o godz. 16.

Opłatę za egzamin wstępny w kwocie 150 złotych przyjmuje Sekretariat Szkoły przy ul. św. Marka 37 codziennie od godziny 10 — 12 i od 16 — 19.

Co, gdzie i kiedy?

W TEATRACH:

W TEATRACH.

TEATR MIEJSKI im. SŁOWACKIEGO — godz. 19 — „Wieczór Trzech Króli" Szekspira.

MIEJSKI STARY TEATR — duża sala — godz. 19 — „Temperamenty" — komedia A. Cwojdzińskiego. Mała sala — godz. 19.15 — „Mąż i żona" Fredry.

TEATR POWSZECHNY TUR (Sala) — godz. 19.30 — „Śluby panieńskie" Fredry z Jerzym Leszczyńskim.

TEATR RAPSODYCZNY (Warszawska 5) — godz. 17.15 i 19.15 — [illegible]

TEATR LALKI I AKTORA „Groteska" — godz. 17 — „Kot w butach" wesoła bajeczka.

TEATR RTPD Wesoła Gromadka — godz. 11 — „Kalosze szczęścia" Andersena.

BANDROWSKA W OPERZE KRAKOWSKIEJ

We wtorek dnia 14 i środę 15 bm. o godz. 19 wystąpi gościnnie w operze Traviata w roli tytułowej Violetty nasza słynna śpiewaczka Ewa Bandrowska. Wobec dużego zainteresowania prosimy o wcześniej [illegible] zamawianie biletów w kasie teatru miejskiego.

W KINACH:

APOLLO: Krążownik „Wareg"; WANDA: Urwis Gowroche; GDAŃSK: U schyłku dnia; WOLNOŚĆ: Wyspa Bezimienna; ŚWIT: Wiosna; UCIECHA: Admirał Nachimow; WARSZAWA: W imię życia; SZTUKA: Noc grudniowa.

Początek seansów w kinoteatrach Apollo, Wanda, Gdańsk, Wolność, Świt, Uciecha o godz. 16, 18, 20; w kinoteatrach Warszawa i Sztuka o godz. 15.30, 17.30 i 19.30.

KINO OBJAZDOWE Towarzystwa Przyjaźni Polsko Radzieckiej w Krakowie wyświetla począwszy od dnia 11 października br. (sobota) codziennie w lokalu towarzystwa przy ulicy Batorego 14 film produkcji radzieckiej pt.: „KONIK GARBUSEK" poprzedzony aktualną kroniką filmową.

Początek seansu o godzinie 19.30 w sobotę o godzinie 19. Wstęp 20 zł

W niedzielę dwa seanse o godz. 17 i 19.

DYŻUR LEKARZA POŁOŻNIKA Ubezpieczalni Społ. dnia 12 października Dr Helbich Adam — Kopernika 3 tel. 546-30.

W nagłych zachorzeniach w nocy należy wezwać lekarza dyżurnego Ubezpieczalni Nr. tel. 570-70.

DYŻUR W APTEKACH KRAKOWSKICH. — Rynek Główny 42, Mikołajczyka 4, Senatorska 5, Długa 18, Łobzowska 20, Mogilska 16, Grodzka 17, Krakowska 9, Starowiślna 77, Kalwaryjska 27.

[illegible]

Dziś start Zatopka w Katowicach

KATOWICE. — W sobotę we wczesnych godzinach porannych przybyła do Katowic drużyna SNB stanowiąca reprezentację Policji Czechosłowacji. Z drużyną przybyli także najgłośniejszy biegacz o sławie świata Zatopek.

Drużyna czeska wystąpi na stadionie Pogoni w Katowicach, dzisiaj o godz. 11 przed południem w spotkaniu lekkoatletycznym z reprezentacją Śląska.

Zespół ten zwyciężył ostatnio w Warszawie i Gdańsku, reprezentacje tych okręgów uzyskując szereg dobrych wyników. Na czele zespołu czeskiego wyjdą się oczywiście Mistrzowie biegowy Zatopek i Tak w Warszawie, jak i Gdańsku ostatni niespotykane u nas czasy w biegu na 3000 m 8,25,2 min. i na 5000 m 14,21,5 min. dublując wszystkich naszych biegaczy prócz Kielase.

Przeciwnikom zespołu SNB Praga będzie reprezentacja okręgu śląskiego w składzie: *Kuzka, Szymaszek, Gertler, Rzeźniczek, Prażki, Krawczyk, Nieroba, Zadrożny, Szendzielorz, Kocot, Chmiel Józef i Wilhelm, Smyła, Jagusz, Trzęsiok, Czeczyk, Filipek, Urbański, Kloda, Sitko, Cichoń, Barczewski, Wipczyński, Vorreiter, Korzuszek, Górnik.*

Zbiórka zawodników o godz. 10 na stadionie Pogoni.

Kasy stadionu czynne będą już od dziesięciu.

Celem umożliwienia młodzieży szkolnej zobaczenia doskonałego biegacza czeskiego typowanego na zwycięzcę przyszłorocznej Olimpiady przewidziano specjalne zniżki grupowe.

Zapowiedź startu Zatopka w Katowicach wzbudziła na Śląsku olbrzymie zainteresowanie. Zawody zakończą mecz ostatnim wrzenowem akcentem biegacz do kraju drużyny czeskiej. Będzie to również ostatnia zobaczenia jeszcze w tym sezonie fenomenalnego Zatopka Sądząc z zainteresowania jakie wywołała wiadomość o starcie następcy Kusocińskiego, stadion Pogoni zapełni się po brzegi widzami na tych pełnych emocji zawodach.

Z kraju i zagranicy

ARCACHON. — Rolanda Danne ustanowiła rekord światowy pań w jeździe godzinnej na rowerze, przebywając 37 km 98 m. Poprzedni rekord wynosił 37 km 38 m.

* * *

PRAGA. — Znany lekkoatleta czechosłowacki, były rekordzista w skoku o tyczce, dr Jan Koreja usiłował popewnić samobójstwo przez podcięcie żył u rąk. Stan samobójcy b. poważny.

* * *

Przerażoną zamachu był nakaz opuszczenia mieszkania, w którym prowadził on swą kancelarię adwokacką.

LONDYN. — Reprezentacja Anglii w boksie udaje się na tournee po krajach skandynawskich. Bokserzy angielscy spotkają się z pięściarzami Szwecji i Danii.

* * *

BRATYSŁAWA. — W spotkaniu miasta stołecznego o puchar Europy Czechosłowacja—Rumunia, drużyna gospodarzy wystąpi w składzie: Manko i Tokar, zaś goście — Naumenko i Waschitz.

* * *

PRAGA. — Siedmiu czechosłowackich mistrzów w lyżwiarstwie wyjedzie do Norwegii, celem przygotowania się do zimowej olimpiady. Część zostają w Norwegii aż do połowy stycznia, a następnie pojadą wprost do Saint Moritz.

* * *

SZTOKHOLM. — Lekkoatleci siedmiu narodów spotkają się tu w dniach 20—22 października w zawodach noszących nazwę meiu lekkoatletycznej olimpiady.

Startują zawodnicy: Anglii, Szwajcarii, Węgier, Francji, Finlandii, Szwecji Stanów Zjednoczonych. Każde państwo przysyła 4-ch zawodników.

* * *

MOSKWA. Skład oficjalny pięciu razy radzieckich na międzynarodowy mecz z Polską w dniu 12 bm.: waga muszą — Łowicz (Moskwa), waga kogucia — Andrejew waga piórkowa — Sawielonogrodzki, waga lekka — Grajner lub Miedierow (Moskwa), waga średnia — Ogurienko, waga półciężka — Stepanow, waga ciężka — Korolliew. Ekipa liczy 2 kierowników i 12 zawodników.

* * *

LONDYN. — Wielką sensację wzbudziła swą doskonałą figurową jazdą na lodzie 5-letnia Sheila Scott, która na sztucznym torze w Empire Pool oklaskiwało 10.000 widzów. Prasa angielska, pełna entuzjastycznych krzyków dla cudownego dziecka, uważa ją za nową Sonję Henje.

* * *

NOTTINGHAM. — W meczu, otwierającym sezon hokeja na lodzie w Anglii, „Reszta Anglii" pokonała Nottingham Panthers 8:6.

* * *

LONDYN. — Reprezentacja kobieca Anglii w hokeju na trawie wyjechała w dniu 11 bm. do Stanów Zjednoczonych, gdzie rozegra szereg meczów.

* * *

GDAŃSK. — Biegnąc 5 km wraz z Zatopkiem, Kielss uzyskał 15, 14,5 s., a Bonicki 15,16,9 s. Fenomen czeski miał czas 14.22,2 s.

Czy Związek Górników przejmie RKU?

SOSNOWIEC. W związku z sensacyjną wiadomością, podaną przez część prasy śląskiej, o projekcie przez Centralny Zw. Zaw. Górników znanego sosnowieckiego klubu sportowego RKU, zwróciliśmy się do Wydziału WF w. w. Związku z prośbą o udzielenie nam wyczerpujących informacji.

Wyjaśnienia te brzmią ciekawie.

Okazuje się, że ani Związek nie przejął klubu RKU, a tym bardziej nie asygnował zawrotnej sumy 50 milionów na rozbudowę boiska klubu sosnowieckiego.

Z całej tej tak sensacyjnie brzmiącej wiadomości prawdziwym jest tylko fakt, że przedstawiciele RKU zgłosili się z taką propozycją do Zw. Górników, ale rozmowa miała charakter informacyjny i nadzwyczajnego podniem do wiadomości publicznej nieistotnych danych.

Odnośnie samej wysuniętej propozycji Związek ma pewne zastrzeżenia natury organizacyjnej i sportowej.

Pierwsze — dotyczą przede wszystkim składu osobowego RKU, którego olbrzymia większość członków nie jest związana z pracą górniczą, względnie jest przynależna do branżowych Zw. Zawodowych lub też nie jest w ogóle związana z ruchem zawodowym (wojskowi, wolny zawody i t. p.)

Drugie — przede wszystkim spowodowane są ustosunkowaniem się klubu sosnowieckiego do związkowego klubu sportowego kop. Rymer, który dowiódł na boisku, że miejsce jego w I-dzie nie jest rzeczą przypadku, a który to wyrik RKU usiłuje obecnie zmienić przy „zielonym stoliku". Wchodzą tu również w grę wewnętrzne sprawy organizacyjne samego RKU dotyczące specjalnie działalności sekcji piłki nożnej, które uledz radykalnej

o powód jaki mógł [illegible] RKU do wysunięcia propozycji przejęcia, motywując to przypuszczalnie chęcią utrzymania i otwarcia boiska, które znajduje się na terenie, stanowiącym własność Min. Przemysłu i w myśl porozumienia Związku z Ministerstwem, zostanie przejęte przez Związek na jego potrzeby.

Dokąd powędruje

puchar ś. p. Kałuży

KATOWICE — W dniu dzisiejszym zostaną rozegrane dwa spotkania międzyokręgowe, z cyklu gier o puchar im J. Kałuży pomiędzy zespołami Krakowa i Poznania w Poznaniu oraz Warszawy i Śląska w Chorzowie.

Będzie to niemal ostatni akord tegorocznych rozgrywek w tej konkurencji, gdyż pozostały do rozegrania jeszcze w tym roku mecz Łódź-Poznań będzie tylko zwykłą formalnością, ponieważ przeciwnicy utracili już szansę na zdobycie zaszczytnego trofeum dla najlepszego okręgowego zespołu Polski.

W chwili obecnej liderem tabeli jest Kraków który w 3 grach uzyskał 5 pkt. Za nim uplasowały się Warszawa z 4 pktami, Śląsk z 3 pkt. Łódź — 2 pkty i Poznań — bez punktów.

W tym stanie rzeczy szanse na pierwsze miejsce mają tylko zespoły Krakowa i Warszawy gdyż Śląsk w wypadku zwycięstwa przy równoczesnej porażce Krakowa w Poznaniu, ma grubo gorszy stosunek setek od Krakowian a ewentualna ich przegrana w Poznaniu nie da mu przewagi ogólnych punktów, ani bramek, gdyż wystarczyło to na wygraną cię się na czołowej tabeli.

Mecz chorzowski, który zastał reprezentację Śląska w słabej formie, będzie dla niej spotkaniem trudnym do wygrania Warszawianie są obecnie w dobrej kondycji fizycznej, ponieważ ich formacje obronne są lepsze, przy równorzędnych napastnikach linie pomocy i napadu przy porażamy, że wywiozą oni z Chorzowa co najmniej 1 pkt.

Spotkanie poznańskie ma mniejsze podobny charakter do chorzowskiego, gdyż „żelazna jedynastka" mgra Zastawnika obniżyła wyraźnie swe loty, czego dowodem ostatnie porażki drużyn krakowskich. Jedną różnicą jest okoliczność, że tu właśnie gospodarze są w szczytowej formie i teoretycznie Kraków powinien spotkanie to przegrać.

Biorąc jednak pod uwagę, że zarówno w poważnie zachwiałby twierdzą piłkarstwa polskiego, że w [illegible] uwzn się zresztą słusznie Kraków, skłonni jesteśmy przypuszczać, że krakowianie zaciszą zęby, tak jak to uczynili w zeszłym roku w Warszawie, i po raz drugi ten tak drugi dla krakowian puchar pozostanie w Krakowie.

Awizowane składy reprezentacyjne są następujące:

WARSZAWA: — Boruc, Pruski, Gierwatowski, Waśko, Szczurek, Brzozowski, Mordarski Górski, Świerz. Cichmański, Cyganik. Rezerwowi: Serafin, Wiśniewski, Olszewski Borowiecki.

ŚLĄSK: — Brom, Michalski, Jaroduda, Pisc, Andrzejewski, Gaziok, Cholewa, Spodzieja. Alszer. Cieślik, Cybicki. Rezerwowi: Stohl. Duda i Sołtysik.

POZNAŃ: — Krystkowiak, Weiss, Wojciechowski, Słoma, Tarka. Kaźmierczak. Gierak. Aniola. Gendera Białas i Smólski.

KRAKÓW. — Jurowicz, Barwiński. Flanek, Wąpieniak, Parpan, Jabłoński II. Glergiel. Gracz. Nowak, Kohut, Binek. Rezerwowi: Rybicki, Michalik. Górecki, Ciesowski, Balik i Kokoszka.

Spotkanie chorzowskie sędziuje ob. Michalik z Krakowa zas poznańskie ob. Bergtal z Warszawy

SPÓŁDZIELCZOŚĆ
TO DEMOKRACJA
GOSPODARCZA

III. sesja Rady WF. i PW.

WARSZAWA. — W gmachu MON. rozpoczęła się dzisiaj III sesja Państw. Rady WF i PW.

Otworzył ją przewodniczący Rady, gen. dr. Gilewicz, witając ministrów rolnictwa Dąb-Kocioła, zdrowia dr. Michejdę oraz przedstawicieli ministerstw i rad wojewódzkich.

Zebrani uczcili jedną minutą ciszy zmarłych członków Rady: śp.: prof. Piaseckiego i śp. magistra Składa. Po sprawozdaniu przewodniczącego Rady, gen dr Gilewicza odczytał swe sprawozdanie dyr. Państw. Urzędu WF i PW. Kuchar. po czym nastąpiła ożywiona dyskusja.

Zniżki dla świata pracy i bokserów

na mecz Moskwa - Śląsk

KATOWICE — Śląski OZB podaje do wiadomości, że bilety zniżkowe na mecz bokserski MOSKWA — ŚLĄSK będzie można nabyć tylko w dniu 13 bm. w poniedziałek w godz. 17—20 w sekretariacie Związku — Katowice ul. Francuska. Nr. 12 (Dom Kultury Zw. Zaw.) pokój Nr. 73.

Do zakupu biletów są uprawnieni tylko Zarządy poszczególnych Związków Zawodowych z orzedłożeniem globalnego zapotrzebowania oraz kluby zrzeszone w Śl. OZB. dla których rozdzielnik został ustalony następująco: Kluby [illegible] klasowe po 50 biletów, zaś [illegible] klasowe po 25 biletów.

Bilety zniżkowe są [illegible] tylko na miejsca stojące.

Ceny biletów zniżkowych są następujące: dla członków Zw Zaw. 70 złotych, zaś dla członków klubów bokserskich 50 złotych.

Bilety normalne można nabyć w sprzedaży w Firmie „Sport" Katowice, ulica 3 Maja Nr. 22 oraz w dniu spotkania tj. 16 bm. od godz. 12 w kasach na boisku „Pogoni".

RÓŻNE

Pamiętaj, że u nas najtaniej
RADIO - FALA
Katowice, Kościuszki 1 a
parterowe Rialta, tel. 355-98

Polecamy:
Odbiorniki (wielki wybór)
Lampy (wszystkie typy)
Elektrolity, Opory, cześć
5% zniżki dla członków 5%
Związków Zawodowych
(7620)

BALONIKI dziecinne poleca: Wytwórnia „Delmina" Warszawa, Wolska 33/49 (1461)

POWSZECHNA Przychodnia Dentystyczna przyjmuje, Katowice, Dyrekcyjna 4. tel 361-76. (10003)

UWAGA GLIWICE! P. Marcin Edward, życzenia w dniu imienin składają „Bratownicy", Eksportury Bytom. (6157)

UNIEWAŻNIENIA

UNIEWAŻNIAM skradzione dokumenty: deklarację wierności, zniżkę kolejową, legitymację służbową, legitymację Ubezpieczalni Społecznej, oloczek zleceń ogłoszeniowych Gazety Robotniczej od nr. 7801 do nr. 7850, bloczek kwitowy Gazety Robotniczej na nazwisko Morkrus Stefan, Strzebnica, ul. Tarnogórska nr. 55. (1527)

Dobra REKLAMA Sprzedaje SAMA

Zegarki szwajcarskie z gwarancją oraz obrączki ślubne sprzedaje i naprawia CZAS KRAKÓW Starowiślna 10

KURSY Kierowców Samochodowych i Motocyklowego
Szw. Zw. Transportowców R. P. Oddział Kraków
Kraków Rynek 16 II p. Info[illegible], udziela w godz. 9-20 tel 576-66

Tysiące
w naszej GAZECIE
czyta Twoje ogłoszenie